

Lapsen kielen kehityksen tukeminen musiikin avulla

**Materiaalipaketti varhaiskasvatuksen opettajille Lahden
englanninkieliseen leikkikouluun**

LAB-ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK) Sosiaalipedagoginen varhaiskasvatus

2022

Ella Kajaste

Venla Torvelainen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Kajaste, Ella Torvelainen, Venla	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2022
	Sivumäärä 31+4	
Työn nimi Lapsen kielen kehityksen tukeminen musiikin avulla Materiaalipaketti varhaiskasvatuksen opettajille Lahden englanninkieliseen leikkikouluun		
Tutkinto Sosionomi (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio Lahden Englanninkielinen Leikkikoulu		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli vahvistaa ja edistää lasten kielen kehitystä varhaiskasvatuksessa musiikin ja erilaisten harjoitteiden avulla. Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda varhaiskasvatuksen ammattilaisille toimiva materiaalipaketti kielen kehityksen tukemiseksi.</p> <p>Toimeksiantaja oli Lahden englanninkielinen leikkikoulu, joka sijaitsee Lahden keskustassa. Leikkikoulu toteuttaa varhaiskasvatusta englanniksi varhaisella täydellisellä kielikylpymenettelmällä.</p> <p>Kieli on yksi ihmisten tärkeimmistä vuorovaikutustavoista. Kielen kehitys alkaa jo varhain lapsuudessa ennen ensimmäisiä sanoja. Kielen kehityksen tukemisessa voidaan käyttää musiikkia, koska musiikki ja kieli sisältää paljon samoja elementtejä, kuten rytmin ja äänenpainon.</p> <p>Opinnäytetyö oli toiminnallinen ja sen suunnittelussa käytettiin laadullisia menetelmiä. Menetelmänä oli alkukartoituskeskustelu, joka sisälsi avoimen haastattelun elementtejä. Lahden englanninkielisen leikkikoulun työntekijöiden kanssa käytiin kolme yksilökeskustelua. Keskustelujen pohjalta suunniteltiin ja toteutettiin kielen kehitystä tukeva musiikkia hyödyntävä materiaalipaketti leikkikoulun opettajien käyttöön.</p> <p>Toimeksiantajan palautteesta voidaan päätellä, että materiaalipaketti täyttää sille annetut tavoitteet. Se on helppokäyttöinen ja sovellettavissa muuhun ohjattuun toimintaan. Kielen kehittämisen lisäksi lapset voivat kehittää materiaalipaketin harjoitteiden avulla muitakin heille tärkeitä taitoja.</p>		
Asiasanat varhaiskasvatus, kielen kehitys, kielikylpy, musiikki, kieli		

Abstract

Author(s) Kajaste, Ella Torvelainen, Venla	Type of Publication Thesis, UAS Number of Pages 31+4	Published 2022
Title of Publication Supporting child's language development with the help of music Material package for early childhood teachers in Lahti English Kindergarten		
Name of Degree Bachelor of Social Services		
Name, title and organization of the client Lahti English Kindergarten		
Abstract <p>The purpose of the thesis was to support children's language development with the help of music and various exercises in early childhood education and care. The aim of the thesis was to create a functional material package for the teachers to support language development.</p> <p>The client was Lahti English Kindergarten which is located in the center of Lahti. As a teaching method the Kindergarten uses an early total language immersion in English.</p> <p>Language is one of the most important ways people interact with each other. Language development begins in early childhood before child's first words. Music can be used to support language development, because music and language contain same elements such as rhythm and tone.</p> <p>The thesis was functional and qualitative method was used in the planning process. The method was carried out as an initial conversation that used elements of an open interview. Three individual conversations were held with the employees of Lahti English Kindergarten. Material package for supporting language development was planned and formed using the discussions. The package contained musical elements.</p> <p>Based on the feedback from the employees, the material package meets its goals. It is easy to use, and adaptable to other guided activities in the kindergarten. In addition to language development, children can develop other important skills with the package's exercises.</p>		
Keywords early childhood education, language development, early total immersion, music, language		

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Varhaiskasvatus.....	3
2.1	Varhaiskasvatusta ohjaavat lait ja säädökset.....	3
2.2	Musiikkikasvatus päiväkodissa.....	4
2.3	Kielikylpypäiväkoti	5
3	Lapsen kielen kehitys ja sen tukeminen	8
3.1	Kielen kehitys varhaislapsuudessa.....	8
3.2	Kaksikielisyys kielenkehityksessä	9
3.3	Kielen kehityksen tukeminen	10
3.4	Musiikin yhteys kieleen ja oppimiseen.....	11
3.5	Menetelmänä musiikki	12
4	Opinnäytetyön toteuttaminen	14
4.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	14
4.2	Materiaalipaketin suunnittelu	15
4.3	Materiaalipaketin toteutus.....	18
4.4	Materiaalipaketin arviointi	21
5	Pohdinta	24
5.1	Eettisyys ja luotettavuus	24
5.2	Johtopäätökset	25
	Lähteet	28

Liitteet

Liite 1. Alkukartoituskeskustelun runko – kysymyksiä leikkikoulun työntekijöille

Liite 2. Kirje huoltajille

Liite 3. Materiaalipaketti

Liite 4. Arvioinnin palautekysymykset

1 Johdanto

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen kasvua ja kehitystä monipuolisen pedagogiikan avulla. Tämä määritellään varhaiskasvatuslaissa yhtenä sen tavoitteista. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 3§.) Valtakunnallisessa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018, 16) sanotaan, että ”Varhaiskasvatuksen tavoitteena on toteuttaa lapsen leikkiin, liikumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset”.

Musiikkikasvatus on tavoitteellista ja opetussuunnitelman mukaista luovaa toimintaa (Ruokonen 2017, 119–120; Tuominiemi 2020 12–14). Musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen kognitiivisella, sosiaalisella, emotionaalilla ja motorisella tasolla (Piispanen 2017). Lapsille musiikki avautuu havaitsemisen, kuuntelemisen, tuntemisen ja luomisen kautta. Sen yhteyttä mielikuvitukseen ei myöskään saa unohtaa. (Ruokonen 2017, 119.) Musiikkikasvatuksen tarkoituksena on luoda turvallinen ympäristö itseilmaisulle ja itsensä kehittämiseksi (Tuominiemi 2020, 6–7, 19–20).

Lapsen kielenkehitys alkaa jo kauan ennen ensimmäisiä puhuttuja sanoja (Bäck 2021). Monikielisyys voi aiheuttaa haasteita kielen kehityksessä hidastamalla sitä. Siitä huolimatta monikielisyys on jopa todettu olevan hyötyä esimerkiksi kognitiiviselle kehitykselle. (Siiskonen, Ahonen & Määttä 2019, 238.) Kielen kehityksen tukemisessa toistot ovat tärkeitä, ja tämä vaatii usein kärsivällisyyttä niin lapselta kuin aikuiseltakin. Lisäksi materiaalien, kuten kuvakorttien hyödyntäminen tukee kielen oppimista. (Merikoski & Pihlaja 2019, 190, 193–194.)

Kielen ja musiikin rakenne on hyvin samankaltainen, ja ne sisältävät paljon samoja elementtejä kuten rytmit, äänentaajuudet, melodiat, lauserakenteet, sointivärit ja äänen kestot (Huotilainen 2009, 40–41; Tuominiemi 2020, 24). Aivotutkimusten valossa on todettu, että musiikin tuottaminen ja kuunteleminen muokkaavat aivojen rakennetta edistämien oppimista (Huotilainen 2009, 43). Musiikkia voidaan käyttää myös oppimisympäristön ja ilmapiirin parantamisessa (Sandberg 2019, 15, 51–54). Musiikkia ja sen eri elementtejä käytetään niin terapioissa kuin myös varhaiskasvatuksessa (Vinberg 2017, 10–11).

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja toteutettiin yhteistyössä Lahden englanninkielisen leikkikoulun kanssa. Leikkikoulu on yksityinen päiväkotitilaisuus, joka tarjoaa varhaiskasvatusta varhaisella täydellisellä kielikylpymenetelmällä, eli lapsille puhutaan jokaisessa arjen tilanteessa englanniksi. Kielikylpymenetelmässä päivittäin toistuvien rutiinien avulla ja innostavien aktiviteettien kautta englannin kieli tulee lapsille tutuksi. (Lahti English Kindergarten 2021a.) Lahden englanninkielinen leikkikoulu perustettiin vuonna 1970. Alkuun se toimi Suomi-

Amerikka -yhdistyksen ylläpitämänä, mutta vuodesta 1991 leikkikoulutoimintaa on ylläpitänyt kannatusyhdistys. Leikkikoulun tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, vaan muun muassa varainhankinnassa saadut tulot käytetään leikkikoulun hyväksi. (Lahti English Kindergarten 2021b.)

Opinnäytetyö käsittelee varhaiskasvatusikäisten lasten kielen kehitystä ja sen tukemista. Varhaiskasvatuksessa kielen kehityksen tukeminen on osa jokapäiväistä arkea, koska kieli on sekä oppimisen kohde että väline. Lapsi ilmaisee itseään ja hankkii tietoa sekä ottaa haltuun erilaisia tilanteita kielen avulla. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 41.) Kielen kehityksen tukeminen on siis tärkeää alusta lähtien. Lisäksi isoimmat harppaukset kielen kehittymisessä tapahtuvat jo varhaislapsuudessa (Bäck 2021). Opinnäytetyönä koottiin materiaalipaketti, joka sisältää erilaisia musiikillisia harjoitteita ja leikkejä, loruja sekä lauluja. Musiikki valittiin tukimenetelmäksi, koska useissa aivotutkimuksissa on havaittu sen olevan kielen kehittymistä edistävä tekijä (Huotilainen 2009, 40–43). Harjoitteet koottiin opinnäytetyön toiminnallisen osuuden pohjalta kokeilemalla niitä leikkikoulun Seniors-ryhmän lasten kanssa. Ryhmässä oli 21 neljästä viiteen vuotiasta lasta sekä kolme täyspäiväistä varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi siviilipalvelustyöntekijä. Lisäksi ryhmässä toimi aamupäivän ajan neljäs varhaiskasvatuksen opettaja.

Opinnäytetyön tarkoituksena on vahvistaa ja edistää lasten kielen kehitystä varhaiskasvatuksessa musiikin ja erilaisten harjoitteiden avulla. Opinnäytetyön tavoitteena on luoda varhaiskasvatuksen ammattilaisille toimiva materiaalipaketti kielen kehityksen tukemiseksi.

2 Varhaiskasvatus

2.1 Varhaiskasvatusta ohjaavat lait ja säädökset

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvun, opetuksen sekä hoidon muodostama kokonaisuus. Erityisesti kokonaisuudessa painottuu pedagogiikka, eli lapsen oppimisen ja hyvinvoinnin turvaamiseksi toteutettu koulutettujen varhaiskasvattajien tietoinen toiminta. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 2§.) Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yhteistyössä huoltajien kanssa edistää lasten kehitystä, kokonaisvaltaista kasvua sekä oppimista (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 7, 14). Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Sitä voidaan toteuttaa päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai avoimessa varhaiskasvatustoimessa, kuten kerhotoiminnassa. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 1§.)

Varhaiskasvatusta ohjaavat monet lait ja asetukset sekä kansainväliset sopimukset. Suurin osa varhaiskasvatuksen velvoitteista tulee varhaiskasvatuslaista, kuten sen tavoitteet ja järjestäminen, lapsen oikeus varhaiskasvatukseen sekä henkilöstövaatimukset (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 3§, 5§, 12§, 25§). Varhaiskasvatuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (753/2018) säädetään vielä tarkemmin varhaiskasvatuksen henkilöstön mitoituksesta ja kelpoisuusvaatimuksista. Muita varhaiskasvatusta ohjaavia lakeja ovat muun muassa Suomen perustuslaki, yhdenvertaisuuslaki ja tasa-arvolaki (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 15).

Suomi on myös sitoutunut erilaisiin varhaiskasvatusta ohjaaviin kansainvälisiin sopimuksiin. Näitä sopimuksia ovat Euroopan ihmisoikeussopimus, YK:n lapsen oikeuksien sopimus, YK:n julistus alkuperäiskansojen oikeuksista, YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista sekä YK:n kestävän kehityksen periaatteet. Varhaiskasvatukseen voivat osallistua kaikki lapset riippumatta heidän kulttuurisesta taustastaan, tuen tarpeistaan tai vammaisuudestaan. Varhaiskasvatuksessa sovelletaan myös sosiaalihoitolakia, terveydenhoitolakia, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettua lakia sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettua lakia. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 15.)

Varhaiskasvatuslain pohjalta Opetushallitus on tehnyt varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Perusteet ovat valtakunnallinen määräys, jonka pohjalta varhaiskasvatusta toteutetaan. Koko maan varhaiskasvatuksen järjestämisen, toteuttamisen ja kehittämisen ohjaaminen sekä tukeminen ovat varhaiskasvatuksen perusteiden tehtäviä. Perusteiden tehtävänä on myös edistää laadukkaan ja yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen toteutumista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 7.)

Kunnilla on varhaiskasvatuslakiin perustuen velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta. Kunnat laativat paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat valtakunnallisten perusteiden pohjalta. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 5§, 22§.) Paikallisissa suunnitelmissa huomioidaan mahdolliset paikalliset erityispiirteet ja niissä voidaan tarkentaa valtakunnallisia perusteita. Tarkennukset eivät kuitenkaan voi sulkea pois mitään lain, asetuksen tai varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden edellyttämää tavoitetta tai sisältöä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 8.)

Päiväkodissa olevalle lapselle laaditaan myös henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Suunnitelma laaditaan yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön, lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa. Suunnitelma kuvaa lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamista. Suunnitelmaan kirjataan tavoitteet pedagogiselle toiminnalle. Lisäksi siihen kirjataan mahdollinen kehityksen ja oppimisen tuen tarve sekä sen toteuttaminen. Suunnitelma laaditaan, kun lapsen asiakkuus varhaiskasvatuksen piirissä alkaa ja sitä arvioidaan sekä tarkennetaan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 9–10.)

2.2 Musiikkikasvatus päiväkodissa

Musiikkikasvatus on musiikin elementtejä hyödyntävä kasvatusmenetelmä, jota käytetään niin varhaiskasvatuksessa ja koulussa kuin musiikillisessa harrastusopetuksessa (Piispainen 2017, 10–12). Valtakunnallisessa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018, 16) sanotaan, että ”leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja eri taiteen alueisiin liittyvä ilmaiseminen ovat lapselle ominaisia tapoja toimia ja ajatella”. Musiikki liitetään sen mukaan osaksi muita ilmaisumuotoja (Tuominiemi 2020, 12). Varhaiskasvatuksessa musiikkitoiminta on tavoitteellista, opetussuunnitelman mukaisesti etenevää opetusta, vaikka se on samalla luovaa toimintaa. Näiden kahden elementin ei tarvitse sulkea toinen toisiaan. (Ruokonen 2017, 119–120; Tuominiemi 2020, 12–14.) Musiikillinen toiminta on hyvä nähdä lapsen kasvua, kehitystä ja hyvinvointia tukevana toimintana. Lapselle tulisi antaa mahdollisuus tehdä ja kokea itse monipuolisia taiteellisen ilmaisemisen kokemuksia varhaiskasvatuksessa, kuten tehdä ja kokea itse musiikkia. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 42–43.) Lapsille musiikki avautuu havaitsemisen, kuuntelemisen, tuntemisen ja luomisen kautta. Musiikin ja mielikuvituksen yhteyttä ei myöskään saa unohtaa. (Ruokonen 2017, 119.) Lapsella varhainen musiikkikasvatus voi herättää elinikäisen kiinnostuksen musiikkiin (Huutilainen 2009, 42).

Musiikkikasvatus ja musiikki tukee lapsen itseilmaisutaitoja sekä vuorovaikutusta toisten kanssa sosiaalisissa tilanteissa. Musiikkikasvatuksen tarkoituksena ei siis ole kasvattaa ammattimuusikoita, vaan antaa lapsille turvallinen ympäristö ilmaista ja kehittää itseään

musiikin avulla. (Tuominiemi 2020, 6–7, 19–20.) Musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen kognitiivisella, sosiaalisella, emotionaalisella ja motorisella tasolla (Piispanen 2017, 10). Päiväkodissa musiikkikasvatusta voidaan toteuttaa monella tavalla, esimerkiksi siirtymis- ja perushoitotilanteissa, leikeissä sekä kasvatustoiminnassa. Lähtökohtana on leikkimäisyys ja vapaan ilmapiirin ylläpitäminen. Ketään ei pakoteta osallistumaan toimintaan. (Tuominiemi 2020, 6–7, 35.)

Lasten musiikkikasvatuksen suunnittelussa on aina lähdettävä liikkeelle toiminnan tavoitteista. Suunnitelmallisuudesta huolimatta, toteutuksen aikana opettajan on oltava herkkänä ja havainnoitava toimintaa sekä tarvittaessa muokattava sitä. Onnistuneessa musiikkituokiossa, lapset voivat tuntea onnistumisen kokemuksia turvallisessa ympäristössä. (Tuominiemi 2020, 9–10.) Yhteiset musiikki tuokiot ovat yleinen tapa toteuttaa musiikkikasvatusta päiväkotimaailmassa. Tuokioissa lapsi voi harjoittaa musiikkia esimerkiksi laulamisen, loruilun, kuuntelemisen, soittamisen, tanssimisen, liikkumisen, dramatisoinnin tai maalaamisen avulla. (Ruokonen 2017, 121.) Musiikkituokioissa on hyvä olla selkeä toistuva rakenne, esimerkiksi alku- ja loppulaulu. Ne lisäävät perusturvallisuutta ja toistettavuutta. (Tuominiemi 2020, 10–11.) Suomessa musiikkikasvatusta toteuttavat ohjaajat ovat kansanvälisesti katsottuna erittäin korkeatasoisesti koulutettuja (Huotilainen 2009, 41).

2.3 Kielikylpypäiväkoti

Kielikylpy on opetusmenetelmänä suosittu, mutta sille ei toistaiseksi ole olemassa lyhyttä ja ytimekästä määritelmää. Määritelmään vaikuttaa ikä, jolloin kielikylpy aloitetaan. Se voi olla 3–6-vuotiaana aloitettua eli varhaista, 10–11-vuotiaana aloitettua eli viivästettyä tai 13–15-vuotiaana aloitettu eli myöhäistä. Määritelmään vaikuttaa myös opetuksen intensiteetti eli kuinka paljon opetusta tapahtuu kielikylpykielellä. Täydellisessä kielikylvyssä opetus tapahtuu alkuun 90–100 % kielikylpykielellä, mutta lasten vanhetessa se vähenee 50 % opetuksesta. Osittaisessa kielikylvyssä opetus on tasaisesti 50 % kielikylpykieltä ja 50 % lasten äidinkieltä. Viimeiseksi kielikylpy määritelmään vaikuttaa lasten kielellinen tausta eli onko se yksi- vai kaksisuuntaista. Yksisuuntaisessa kielikylvyssä enemmistökielisille lapsille opetetaan vähemmistökieltä ja kaksisuuntaisessa kielikylpy ryhmässä on sekä vähemmistökielisiä, jotka oppivat enemmistökieltä, että enemmistökielisiä, jotka oppivat vähemmistökieltä. Suomessa varhaiskasvatuksen kielikylpymenetelmä on tavallisimmin varhaista täydellistä kielikylpyä (engl. early total immersion) ja se toteutuu yleensä yksisuuntaisena. (Bergroth 2015, 1–4.)

Kielikylpy on saanut alkunsa Kanadasta 1960-luvulla, jolloin maa muuttui virallisesti kaksikieliseksi. Suomeen se tuli vuonna 1987 ruotsinkielisen kielikylpyryhmän aloittaessa vaasalaisessa päiväkodissa. (Äärelä 2015.) Harju-Luukkaisen (2010, 21) mukaan kielikylvyssä

kieli toimii opetuksen välineenä, mutta periaatteena on, että kieltä omaksutaan luonnollisissa tilanteissa. Tavoitteena on tarjota lapsille tavanomaista monipuolisempaa kielikasvatusta hyödyntämällä kielenoppimisen herkkyyuskautta (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 51). Kielikylpypedagogiikassa keskeisintä on toisto. Kielikylpy vaatii pitkäkestoisuutta ja kielenoppimisen määrätietoista tukemista. Onnistuneen kielikylvyn edellytykset ovat päivittäin toistuvissa tilanteissa, joissa kieltä käytetään, kuten pukeutuminen, syöminen, ulkoilu ja retket. Arkitilanteissa kielen puhuminen lapselle on tärkeää. Aikuinen voi asioiden nimeämisen lisäksi kuvailla, miten kohde toimii tai mitä se tekee. Kieltä puhutaan päivän aikana ylipäätään muutenkin, esimerkiksi päivänavauksessa, vapaissa ja ohjatuissa leikeissä, askartelutuokioissa sekä musiikkihetkissä. (Äärelä 2015.)

Kielikylpy aloitetaan Suomessa yleensä 4–5-vuotiaana. Tämä tarkoittaa, että lasten äidinkieli on melko pitkälle kehittyntä. Lapset ovat siis kielikylvyn alkaessa yksikielisiä. Kielikylpykieli ei tule saamaan äidinkielenomaista asemaa lapsen elämässä, mutta se antaa lapselle mahdollisuuden kaksikielisyteen. Kielikylvyn kanssa puhutaankin peräkkäisestä kaksikielisydestä. Kielikylpykieli rajoittuu ensin vain varhaiskasvatuksen ja myöhemmin koulun piiriin. (Bergroth 2015, 21.) Kielikylpypäiväkodilla on samat tavoitteet lapsen tietojen ja taitojen osalta kuin millä tahansa muulla päiväkodilla. Lapset etenevät siis samojen varhaiskasvatussuunnitelmien mukaisesti kuin muissakin päiväkodeissa. Erot syntyvät vain arjessa käytettävän kielen kautta. (Harju-Luukkainen 2010, 17.)

Syntymästä seitsemään ikävuoteen asti aivojen osa, jonka avulla opettelemme kieliä, on aktiivisimmillaan. On siis sitä parempi mitä aikaisemmin lapset aloittavat vieraan kielen opiskelun. (Sandberg 2019, 17.) Lapset ovat myös luonnostaan motivoituneita osallistumaan leikilliseen toimintaan ja he ovat vähemmän huolissaan virheistä kuin vanhemmat oppijat. (Hickey & de Mejía 2014, 132–133). Kaksikielisyys auttaa lapsia erilaisten kuvioiden hahmottamisessa ja ongelmien selvittämisessä yksikielisiä lapsia paremmin. Kaksikielisyys auttaa selvittämään sekoittavat ja harhaanjohtavat vihjeet nopeammin. Kaksikielisyyden avulla lapset saavat äidinkielen lisäksi myös vieraaseen kieleen äidinkielen ominaisuuksia eli kielen käyttö on luonnollista sekä itsevarmaa. (Williams Fortune 2019.)

Varhaiskasvatusasiantuntijoiden mukaan englanninkielisten päiväkotien suosio on kasvanut hiljalleen, vaikka tarkkaa tilastotietoa ei ole. Vanhemmat haluavat lastensa oppivan englantia ajoissa, kun kaksikielisydessä ei ole riskiä äidinkielen oppimisen sekoittamiseen. (Suomen tietotoimisto 2019.) Vanhemmat myös haluavat lapsensa kielikylpyyn, koska he uskovat siitä olevan sosiaalista, kulttuurista ja ekonomista hyötyä (Hickey & de Mejía 2014, 132). Useiden kielten osaaminen tarjoaa myöhemmin elämässä laajempia töiden haku

mahdollisuuksia, mutta myös keskustelu mahdollisuuksia erilaisten ihmisten kanssa, jotka ovat eri kieli- ja kulttuuritaustoista lähtöisin (Williams Fortune 2019).

Kielikylpy vaatii vanhemmilta ja lapsilta alkuun sopeutumista. Jotkut lapset sopeutuvat helposti, kun taas toisille se on vaikeampaa. Sama ilmiö tapahtuu myös suomenkielisissä päiväkodeissa. Lapsia tulee valmistaa kielikylpyyn esimerkiksi vieraillemalla päiväkodissa. Vanhempien tulee myös kertoa lapsille kielikylvystä, jotta lapsi osaa varautua tilanteeseen, jossa hän kohtaa uuden ympäristön lisäksi uuden kielen. Vanhempien tärkein tehtävä on tukea lapsensa päivähoiton polkua, mutta myös äidinkielen kehitystä. Mitä paremmat taidot lapsella on äidinkielessä sitä paremmat ne ovat kielikylpykielessäkin. Myönteinen suhtautuminen kielten oppimiseen ja kielikylpyyn auttaa myös lasta myönteisesti. (Harju-Luukkainen 2010, 16–31.)

3 Lapsen kielen kehitys ja sen tukeminen

3.1 Kielen kehitys varhaislapsuudessa

Kieli ilmenee monella eri tavalla. Se voi olla puhuttua, kirjoitettua, kuvallista tai viitottua. Kieli on iso osa ihmisten välistä vuorovaikutusta ja se sitoo yhteen sekä menneen että tulevan. Eilisestä puhuessamme voimme samanaikaisesti ajatella tulevaa. (Korpilahti & Pihlaja 2019, 168.) Pienten lasten kielellistä kehitystä aletaan seuraamaan arkielämässä usein lapsen sanoessa hänen ensimmäiset sanansa. Lapsilla on kuitenkin monia keinoja viestiä ja olla vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa jo kauan ennen puhutun kielen hallintaa. (Siiskonen ym. 2019, 224.)

Ensisanojen oppimisen taustalla vaikuttaa monipuolinen kehitysprosessi. Kehitys seuraa suunnilleen samoja vaiheita opittavasta kielestä riippumatta, koska kehittyvän kielen osataitoja ovat kuuloerittelyn kehittyminen, äänteiden tunnistaminen ja tuottaminen, sanojen ymmärtäminen, puherytmin tunnistaminen sekä kyky liittää sanoja laajemmiksi ilmaisuiksi. Lapset, jotka kasvavat monikielisissä ympäristöissä, pystyvät omaksumaan samanaikaisesti useita kieliä ja oppivat myös varhain erottamaan eri aikuisten kanssa käytettävät kielet. (Korpilahti & Pihlaja 2019, 169.) Monikielisessä ympäristössä kielen oppiminen saattaa kuitenkin olla hitaampaa (Aaltonen, Lehtinen, Leppänen, Peltonen, Tarvo, Tuunainen, Viherä-Toivonen. 2008, 19).

Kielen ja puhumaan oppimiseen tarvitaan sosiaalista kasvuperustaa sekä varhaista vuorovaikutusta (Korpilahti & Pihlaja 2019, 168). Ensimmäisten elinkuukausien aikana vuorovaikutus on kahdenkeskistä hoitajan, esimerkiksi äidin kanssa. Lapsi tarkkailee ja matkii hoitajan kasvonilmeitä sekä ääntelyä. (Bäck 2021.) Ennen kuin puhutusta kielestä tulee ensisijainen viestinnän väline, lapsi käyttää viestimiseen keinoja, joita kutsutaan esikielelliseksi viestinnäksi (Siiskonen ym. 2019, 224). Korpilahti & Pihlaja (2019, 169) mukaan tärkein niistä on syntymästä lähtien itku. Myös kujertelu ja jokeltelu sekä nonverbaaliset eleet kuten käsien ojentelu ovat lapsen esikielellistä viestintää.

Lapsen ääntely alkaa muistuttaa hänen ympärillään puhutun kielen äänteellisiä ominaisuuksia puolen vuoden jälkeen. Käsitteiden ja puheen ymmärtäminen kehittyy ennen niiden tuottamista. Leikki-ikäiselle lapselle tunnusomaista on nopea sanavaraston karttuminen. (Siiskonen ym. 2019, 225.) Suurin osa kaksivuotiaista lapsista alkaa yhdistämään sanoja ja tuottamaan monisanaisia ilmaisuja, kuten ”isi pois” tai ”anna maitoo”. Yleensä kolmeen ikävuoteen mennessä lapsi oppii äidinkielen perustaidot ja kykenee keskustelemaan toisten kanssa. (Korpilahti & Pihlaja 2019, 171–175; Bäck 2021.) Lapsen puhe on lähes kokonaan ymmärrettävää jo neljävuotiaana. Noin viisivuotiaana lapsi osaa taivuttaa sanoja eivätkä

lauseet ole enää sähkösanomatyylisiä kuten ”ottaa nalle”. Viisi-kuusivuotiaiden lasten puhekieli sisältää myös kaikki suomen kielen perus- sekä sivulausetyypit. (Siiskonen ym. 2019, 225–226; Bäck 2021.)

3.2 Kaksikielisyys kielenkehityksessä

Normaalin kielen- ja puheenkehityksen edellytyksenä on lapsen aistitoimintojen etenkin kuulon kehittyminen normaalisti. Lapsen suun alueen rakenteiden tulee olla myös normaalisti kehittyneet. (Aaltonen ym. 2008, 19.) Yleensä ensimmäisenä tutkimuksessa selvitetään lapsen kuulo, kun lapsen puheen kehityksen vaikeuksista tai viivästyneestä kielen omaksumisesta herää huoli. Huoli tulee usein esille varhaiskasvatuksessa tai lastenneuvolassa. Viivästyminen kehityksessä voi johtua biologisista tai neurologisista syistä. (Korpilahti & Pihlaja 2019, 175.) Kielen kehityksen vaikeuksia ja haasteita voi ilmetä äänenjärjestelmän hallinnassa, sanojen muodostamisessa ja taivuttamisessa, lauseiden muodostamisessa, merkityksen ymmärtämisessä tai kielen käytössä (Siiskonen ym. 2019, 229).

Monikielisellä lapsella tarkoitetaan lasta, jolla on useampi kieli tai kielimuoto, kuten viittomakieli, käytössä jokapäiväisessä elämässään (Honko & Mustonen 2020, 3). Monikielisyys voi aiheuttaa haasteita kielen kehitykseen hidastamalla sitä. Tavallisesti ero yksikielisiin lapsiin tasoittuu kuitenkin kouluiässä. (Siiskonen ym. 2019, 238.) Haasteeksi kahden kielen oppimiseen voidaan todeta olevan ikä. Mitä myöhemmin lapsi oppii toisen kielen, sitä kauemmin siinä kestää ja erot näkyvät sen oppimisessa. Lapsen ollessa vanhempi, hän saattaa vertailla ensikielensä ja toisen opittavan kielen eroavaisuuksia. Tämä saattaa johtaa haasteisiin ja hitauteen kielen oppimisessa. (Niemi 2015, 12–14.)

Tästäkin huolimatta monikielisydestä on jopa todettu olevan etua lasten kognitiiviselle toiminnalle, psykososiaalisille taidoille ja vuorovaikutustaitojen kehitykselle (Siiskonen ym. 2019, 238; Honko & Mustonen 2020, 5). Useamman kielen hallitsemisen ajatellaan vahvistavan lapsen kielellistä tietoisuutta ja kielen kehitystä. Kaksikielisellä lapsella kielitaito jakautuu kahteen osaan, perintökieleen ja enemmistökieleen. Maahanmuuttajalapsella näistä ensimmäinen usein kulttuurisen painostuksen takia passivoituu. Se tarkoittaa, että lapset oppivat ymmärtämään vanhemmiltaan perittyä kieltä, mutta sen tuottaminen ja erityisesti kirjoitetun kielen tuottaminen on heille haastavampaa. Lapsen ollessa pieni, taitotaso kahden opitun kielen välillä voi olla hyvinkin suuri, koska heidän altistumisensa näihin kieliin vaihtelee suuresti. (Niemi 2015, 5–6, 14–15.)

Useamman kielen omaksumisessa ei ole havaittu lapsella kielellisten vaikeuksien riskin lisääntymistä. Jos lapsella on kielen kehityksen vaikeuksia, ne näkyvät jokaisessa hänen harjoittamassa kielessään. Opeteltavat kielet ovat yleensä keskenään erilaisia, joten

vaikkeudet eivät kuitenkaan näy samalla tavalla kaikissa kielissä. (Siiskonen ym. 2019, 238.) Mikäli ne näkyvät vain toisessa kielessä, määritellään tämä kielen oppisen haasteeksi, eikä niinkään kielen kehityksen vaikeudeksi. (Niemi 2015, 15–16.)

3.3 Kielen kehityksen tukeminen

Kielen kehityksen taustalla on aina ihmisten välinen vuorovaikutus, niin kielellinen kuin ei-kielellinenkin. Äänen painoa vaihtamalla, kehonkielellä sekä ilmeillä voidaan rikastaa ja tukea viestintää vuorovaikutuksen aikana. (Dindar, Huttunen & Koivula 2020, 227–228.) Lisäksi kuvat ovat hyvä apukeino vahvistaa sanojen merkitystä. Kuvien avulla lapset pystyvät yhdistämään paremmin puheen sekä, mitä heitä pyydetään tekemään. (Merikoski & Pihlaja 2019, 193–194.) Jos lapsi opettelee samanaikaisesti useita kieliä, äidinkieli toimii ajattelun sekä tunteen kielenä. Se on oppimisen perusta. Käsitteitä ja sanastoa on hyvä oppia ensin äidinkielellä, koska se auttaa toisen kielen oppimisessa. Yhtä aikaa kieliä opeteltaessa kannattaa noudattaa periaatetta yksi kieli – yksi aikuinen. Silloin lapsi ei luule kasvaessaan, että kaikki ymmärtävät häntä, jos hän puhuu kahta kieltä sekaisin. (Kivijärvi 2020, 269.)

Uutta oppiakseen lapsi kaipaa myös hyvää ja turvallista oppimisympäristöä. Turvallisuutta lisää, kun ympäristö on lapselle ennustettava, selkeä sekä hallittavissa oleva. Lisäksi tällaisessa ympäristössä aikuiset toimivat lapsen tukena ja ohjaajana. Sanoittamalla lapsen tekemistä ja ympäristöä, aikuinen kartuttaa lapsen ymmärrystä maailmasta sekä lapselle tuntemattomista sanoista. (Merikoski & Pihlaja 2019, 188.) Kaikki lapset eivät kuitenkaan kaipaa jatkuvaa sanoitusta, esimerkiksi ohjaustuokiossa tai siirtymätilanteissa jatkuvasta puhetulvasta saattaa olla enemmän haittaa kuin hyötyä. Ohjeiden tulisi olla lyhyitä ja selkeitä, koska joidenkin lasten kohdalla jatkuva puhuminen voi lamauttaa lapsen niin ettei hän pysty tekemään mitään. (Piispanen 2017, 68, 80.) Merikoski & Pihlaja (2019, 189) mukaan puhetta tuleekin rytmittää, jotta lapsi saa puheesta selvää.

Kielen kehityksen tukemisessa toistot ovat tärkeitä. Mitä useammin lapselle sanotaan samoja sanoja ja niitä käytetään oikeissa merkitysyhteyksissä, sitä paremmin ne jäävät hänelle muistiin. Aikuisen on osattava olla lapsen kanssa kärsivällinen ja jaksettava toistaa sekä kerrata ohjeita ja opetuksia lapselle. Kun aikuinen on asennoitunut myönteisesti eikä näytä mahdollista turhautumistaan, myös lapsi jaksaa uskoa ja luottaa itseensä sekä mahdollisuuksiinsa oppia. (Merikoski & Pihlaja 2019, 190.) Lapsen onnistuessa on tärkeää iloita onnistumisista yhdessä lapsen kanssa. Onnistumiset kannustavat lasta oppimaan uusia asioita. Toisaalta myös aikuisen kiinnostus ja kannustus auttavat vaikeissa tilanteissa, eikä lapsi silloin luovuta, vaikkei heti onnistuisikaan. (Dindar ym. 2020, 239–241.)

Lapselle hyviä kielenoppimistilanteita ovat myös säännöllinen ääneen lukeminen ja samaan kirjaan palaaminen, mitkä auttavat kielen omaksumisessa. Alussa kuvakirjojen hyödyntäminen on kannattavaa, koska lapsi pystyy yhdistämään ja ymmärtämään sanan kuvan avulla paremmin. Lukuhetkissä tarinan sisällöllä sekä yhteisellä rupattelulla on suuri merkitys lapsen kielen kehitykselle. Lapsi saa aikuisen jakamattoman huomion sekä vahvistaa vastavuoroista kommunikointia. (Suvanto & Ukkola 2020, 279–284.)

3.4 Musiikin yhteys kieleen ja oppimiseen

Yleistettynä musiikkia on erimittaisten äänien yhdistämistä tarkoituksenmukaisesti tietyssä järjestyksessä ja rytmissä. Yhden määritelmän mukaan musiikki koostuu melodiasta, harmoniasta, dynamiikasta, rytmistä, sointiväristä ja rakenteesta. (Kaartinen 2005.) Musiikki nähdään universaalina kielenä ympäri maailmaa, joka mahdollistaa vuorovaikutuksen ihmisten välillä ilman varsinaista puhuttua kieltä (Tuominiemi 2020, 22). Kielen ja musiikin yhteistyö edesauttaa kehitystä molemmilla osa-alueilla. Niiden rakenteet ovat hyvin samankaltaisia ja ne sisältävät paljon samoja elementtejä kuten rytmit, äänentaajuudet, melodiat, lauserakenteet, sointivärit ja äänen kestot. Laulun ja puheen tuottamiseen käytetään myös samoja lihaksia. Musiikin ja kielen aivoissa aktivoivat alueet ovat myös osittain samoja. (Huotilainen 2009, 40–41; Tuominiemi 2020, 24.) Lapsen kyetessä muodostamaan ensimmäisiä sanojaan, kykenee hän kehittämään lauluaan ennen tai samanaikaisesti kielen kehityksensä kanssa. Myös ennen tätä lapsen tuottama jokeltelu on eräänlaista musiikin ja puheen yhdistelmää. 18–24 kuukauden iässä lapsi kykenee jo laulamaan kokonaisia säkeitä lauluista, vaikka hänen tuottamansa puhe onkin vain muutaman sanan lauseita. (Tuominiemi 2020, 23–24.)

Musiikillisella varhaiskasvatuksella on tutkitusti havaittu olevan vahvoja yhteyksiä lapsen aivoihin ja kielen kehitykseen. Kielen oppiminen on sidoksissa lapsen kognitiivisen kehityksen alueisiin eli älykkyyteen, ajatteluun, muistiin, havaitsemiseen ja puheeseen. (Tuominiemi 2020, 24.) Lapsi pystyy myös hahmottamaan musiikkitoiminnan avulla musiikkia, äänen kestoa, tasoa, sointiväriä ja voimaa (Ruokonen 2017, 121). Tuominiemen (2020, 34) tutkimuksessa haastateltiin varhaiskasvatuksen opettajia ja haastatteluissa selvisi, että lähes kaikki vastaajat pitivät musiikkikasvatusta tärkeänä, koska se toimii lasten kokonaisvaltaisen kehityksen ja kielen kehityksen tukena.

Aivotutkimusten perusteella on todettu, että musiikin tuottaminen ja kuunteleminen muokkaavat aivojen rakennetta, siten edistäen oppimista, esimerkiksi lukemaan oppimista. Musiikkiharrastuneisuus lisää aivoissa hermoyhteyksiä aivopuoliskojen välillä, mikä kasvattaa tiedon siirron nopeutta aivopuoliskojen välillä. Aivokuoren osien kasvun voi huomata erityisesti ohimolohkoissa sijaitsevissa kuulolohkoissa, päälaenlohkossa sijaitsevassa

tuntoalueessa ja otsalohkon takaosassa sijaitsevassa motorisessa alueessa. (Huotilainen 2009, 40–41.) Aivotutkimusten valossa musiikki ja laulaminen ovat parhaita keinoja opettaa lapsille puhetta ja kieltä (Ruokonen 2017, 123). Lisäksi lapsen tarkkaavaisuuden, päättelyn, muistin ja oman toiminnan ohjaamisen on todettu kehittyvän musiikkiharrastuksen seurauksena. Musiikilla on eri tutkimuksissa nähty olevan suora yhteys lapsen kuulon kehitykseen ja kykyyn erotella erilaisia ääniä. Myös kuulomuistin on nähty paranevan aktiivisella musiikkiharrastuneisuudella. (Tuominiemi 2020, 8–9, 21.) Käytännössä musiikkia lapsesta asti harrastaneella ihmisellä on keskimääräistä paremmat mahdollisuudet oppia uusia taitoja sellaisilta alueilta, jotka edellyttävät kuulotiedon käsittelyä, hienomotoriikkaa sekä äänen ja motorisen toiminnan yhdistämistä, esimerkiksi kieltä (Huotilainen 2020, 41). Jo pienellä musiikilla voi olla suuria merkityksiä lapsen keskittymiseen ja oppimiseen. Musiikin käyttäminen esimerkiksi levottoman ryhmän rauhoittamiseen parantaa oppimisympäristöä ja ilma-
piiriä sekä tukee lapsen kykyä oppia esimerkiksi uutta kieltä. (Sandberg 2019, 15, 51–54.)

3.5 Menetelmänä musiikki

Musiikkia on käytetty terapian ja kuntoutuksen menetelmänä jo pitkään esimerkiksi kuulo- ja aivovammaisten ihmisten kuntoutuksessa, vuorovaikutustaitojen kehittämisessä ja puheen tukemisessa. Musiikkiterapia on määritelmän mukaan musiikin tai sen elementtien käyttöä ohjatussa yksilö- tai ryhmäterapiassa, jota toteuttaa koulutuksen saanut pätevä musiikkiterapeutti. Terapian tarkoituksena on vuorovaikutuksen, ihmissuhteiden, oppimisen, liikkumisen, ilmaisun, jäsentämisen ja muiden terapeuttisten tavoitteiden tukeminen ja helpottaminen. (Saukko 2008, 31–32.) Musiikkia ja sen elementtejä käytetään menetelmänä musiikkiterapian lisäksi puheterapiassa, jossa esimerkiksi laulua ja rytmitystä käytetään puheen ja itseilmaisun tukemisen työvälineenä (Vinberg 2017, 10–16).

Varhaiskasvatuksessa musiikkia ja sen elementtejä käytetään kasvatustyön tukena. Päiväkodin arjessa käytetyimpiä musiikkimenetelmiä ovat laulut, lorut, riimit ja leikit. (Tuominiemi 2020, 22–24, 52.) Laulu on ihmisten suun, hengityksen ja äänihuulten avulla tuotettua musiikkia, joka koostuu yleensä melodiasta ja rytmistä. Laulut voivat olla yleisesti tunnettuja ja muutettu nuoteiksi tai ne voivat olla improvisoituja tilanteiden mukaan. (Kotimaisten kielten keskus, 1954, 80–81.) Loru on puhuttu tai laulettu hokema, joka on usein alkusoinnallinen. Lorut ovat näppäräsana- ja hupaisia. (Kotimaisten kielten keskus 1954, 219). Esimerkiksi loru voi olla ”harakka huttua keittää, hännällensä hämmentää”. Loruja voidaan käyttää osana yhteistä toimintaa ja leikkejä sekä erilaisissa perushoitotilanteissa. (Helenius & Korhonen 2017, 70–71.) Riimi tarkoittaa kahden sanan, useimmiten niiden lopputavujen, yhteneväisyyttä (Kotimaisten kielten keskus 1956, 710). Esimerkiksi riimejä ovat puu ja suu,

pieni ja sieni, murutta ja surutta. Varhaiskasvatuksessa riimejä voidaan käyttää arvuutustapaisessa leikissä. (Aikapuu 2021.)

Varhaiskasvatuksessa käytetään edellä mainittuja menetelmiä kielen kehityksen tukemiseksi. Lorut ja riimit toimivat hyvinä rytmikan harjoitteina pienille lapsille. (Lindeberg-Piironen & Ruokonen 2017, 218.) Loru ja runokieli on myös lasten arkikieltä värikkäämpää, joten oudotkin ilmaisut ja sanat jäävät lapsille helpommin mieleen. Lisäksi loruissa on havaittavissa sekä moderneja että perinteisiä muotoja rinnakkain. Lorut voivat olla riimillisiä tai riimittömiä, sisältää kielikuvia, sisäsointuja tai erilaisia sana- ja äänneleikkejä. (Suvanto & Ukkola 2021, 278.) Laulun, taputuksen ja rytmin yhdistäminen lastenlauluissa mahdollistavat tavutuksen ja rytmikuvioiden oppimisen. Rytmikuvioiden hahmottaminen on merkittävä tekijä kielellisten taitojen oppimisessa. Laulun ja puheen tuottamiseen käytetään samoja lihaksia, joten laulaminen ja sen harjoittaminen tukevat myös lapsen puhetta. (Tuomiemi 2020, 23–24.) On muistettava, että laulujen ja säkeiden toistettavuudella ja rakenteella on suuri merkitys lapsen kykyyn oppia. Mitä enemmän toistoa, sitä varmemmin lapsi oppii taidon. (Ruokonen, 120–123; Tuomiemi 2020, 10, 39.)

Musiikkia käytetään menetelmänä eri ikäisten lasten kohdalla eri tavalla. Laulun sanoilla ei ole suurta merkitystä vielä varhaislapsuudessa, vaikka ne jatkossa rakentavat tulevaa kieltä ja sen kehitystä. Ennen sanojen kehittymistä pienen lapsen kanssa painottuvat rytmi, sointiväri ja tunne. Riimit ja lorut sekä rytmikkäät laulut ovat hyviä esimerkkejä harjoitteista lapsille. (Lindeberg-Piironen & Ruokonen 2017, 218.)

Suujumpan tarkoituksena on harjoituttaa lapsen puheen artikulaatiota. Sitä ei saa kuitenkaan sekoittaa puheterapeutin antamaan artikulaatioterapiaan. Suujumppa on kehitetty yhdessä varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden, fysio- ja toimintaterapeuttien kanssa. Varhaiskasvatuksessa suujumppaa käytetään usein leikkien ja lorujen yhteydessä. Suujumppa jaetaan eri osa-alueisiin, jotka harjoittavat eri asioita. Nämä osa-alueet ovat puhaltaminen, imeminen, huulien ja kielen liikkeet sekä D-harjoitukset. (Merikoski & Pihlaja 2019, 197–198.) Myös erilaiset suulla tehtävät perkussiiviset eli rytmiset harjoitukset, kuten suhinat ja pärinät kehittävät lapsen suun motoriikkaa ja lapsen kielellisiä valmiuksia (Lindeberg-Piironen & Ruokonen 2017, 218). Suujumppa on yhteisöllistä toimintaa, jota päiväkodissa voidaan tehdä yhdessä lasten kanssa riippumatta heidän iästänsä. Suujumppa ei korvaa puheterapiaa, mutta se on kuitenkin lapsen kieltä tukevaa toimintaa varhaiskasvatuksessa. (Takala 2014, 18–19.)

4 Opinnäytetyön toteuttaminen

4.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyö tehtiin toiminnallisena opinnäytetyönä, jonka lopussa syntyi tuotos. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tuotos voi olla jokin konkreettinen tuote, kuten ohjeistus, suunnitelma, malli, video tai materiaalipaketti. Toiminnallinen opinnäytetyö sisältää valmiin tuotoksen ja prosessista kirjoitetun raportin. Raportti koostuu muun muassa tietoperustasta ja toiminnallisen osuuden kuvauksesta. Tietoperusta pohjautuu tutkittuun ja lähteisiin perustavaan tekstiin. Siinä kerrotaan, mitä aiheesta tiedetään etukäteen. Tietoperustaa aletaan kokoamaan jo suunnitteluvaiheessa. Toiminnallisen osuuden kuvauksessa kerrotaan vaiheittain, miten opinnäytetyöprosessi ja toiminnallinen toteutus on tehty. (Salonen 2013, 11–13; Metropolia ammattikorkeakoulu 2020.)

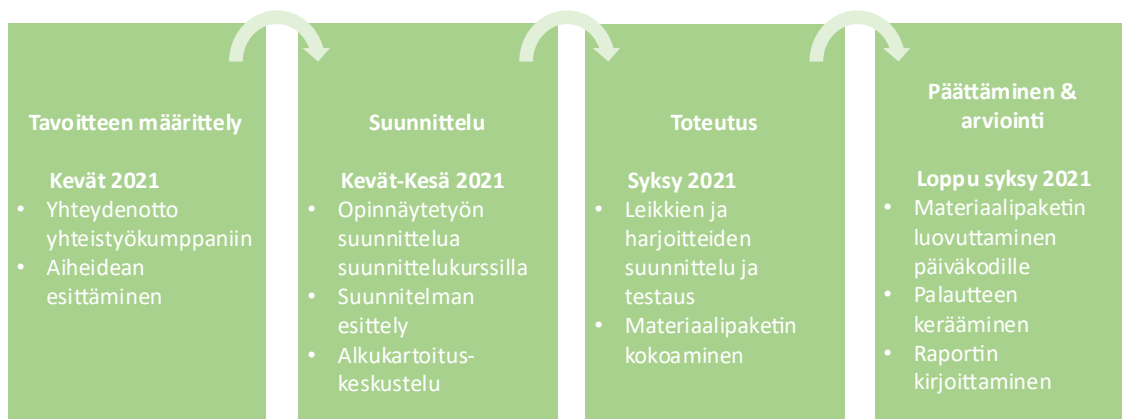
Toiminnallisessa opinnäytetyössä käytettiin lineaarimallia. Se on yksi teoreettisen kehittämisprosessin malli. Lineaarista mallia kuvataan suoraviivaisena. Toisaalta sitä on kritisoitu liian yksinkertaistettuna mallina. Lineaarista mallista ajatellaan, ettei inhimillisiä, kulttuurisia ja sosiaalisia tekijöitä ole. Työskentely on vakioitunutta ilman ulkoisia häiriötekijöitä. (Salonen 2013, 14–15.) Lineaarinen malli valittiin opinnäytetyötä varten tiukan aikataulun takia. Myös opinnäytetyön ohjaaja suositteli mallin käyttöä.

Salosen kuvaaman lineaarisen mallin (kuvio 1) mukaan opinnäytetyön tekeminen alkaa aiheen valinnalla ja tavoitteiden määrittelyllä. Seuraavaksi vaiheena on suunnitelman tekeminen. Tämän jälkeen siirrytään työskentelyvaiheeseen ja aletaan toteuttamaan suunnitelmaa. Toteutuksen valmistuttua, työ päätetään ja arvioidaan. Tehdystä työstä kirjataan raportti. (Salonen 2013, 14–15.)

Kuvio 1. Lineaarisen mallin kaavio (Salonen 2013, 15)

Opinnäytetyön tarkempi aikataulu selviää opinnäytetyön prosessikaaviosta (kuvio 2). Opinnäytetyön työstäminen alkoi keväällä 2021 ja jatkui loppuvuoden ajan. Aktiivisin työskentely tapahtui syksyllä 2021 materiaalipakettia tehdessä. Kaavion pohjana on käytetty Salosen (2013, 15) lineaarista mallia ja opinnäytetyö eteni sen mukaisesti.

Kuvio 2. Opinnäytetyön prosessikaavio

Toiminnalliseen opinnäytetyöhön kuuluu tutkimuksellinen osuus. Tutkimuksellisen osuuden voi toteuttaa esimerkiksi tarvekartoituksena tai tilanne arviointina. Myös tulosten arviointi ja analysointi ovat tutkimuksellista työskentelyä. (Salonen 2013, 11–13.) Toiminnallinen opinnäytetyö tehdään yhteistyössä organisaation kanssa ja se tehdään organisaation tarpeiden mukaan. Tarkoituksena on kehittää jotain toimintaa organisaation sisällä. Opinnäytetyön toteutusta varten on yhteistyökumppanin kanssa laadittava sopimus työn teosta. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2012; Salonen 2013, 11–13.) Opinnäytetyössä tutkimuksellinen osuus toteutettiin alkukartoituskeskusteluina eli laadullisen tutkimusmenetelmän avulla, yhteistyökumppanimme Lahden englanninkielisen leikkikoulun henkilökunnan kanssa. Keskusteluissa tiedusteltiin henkilökunnan toiveita kehitettävän materiaalipaketin sisältöön liittyen. Saatujen vastausten perusteella aloitettiin toteutuksen sisällön tarkempi suunnittelu.

Opinnäytetyön tuotoksena koottiin varhaiskasvatuksen ammattilaisille materiaalipaketti. Materiaalin on oltava selkeä ja tarpeeksi kompakti, että se on helposti käytettävissä ja muokattavissa arkiseen käyttöön (Kotimaisten kielten keskus 2021). Myös materiaalipaketin ulkonäkö ja esteettisyys ovat tärkeä osa työn kokonaisuutta. Valmis materiaalipaketti luovutettiin yhteistyöorganisaatiolle sähköisessä muodossa. Materiaalipaketti on helposti tulostettavissa paperiseksi versioksi päiväkodin jokapäiväiseen käyttöön heidän halutessaan.

4.2 Materiaalipaketin suunnittelu

Suunnitteluvaiheessa opinnäytetyöstä tehdään kirjallinen suunnitelma toteutettavasta työstä sekä työn käytännöistä. Suunnitteluvaiheessa on hyvä myös perehtyä aiheesta tehtyihin töihin sekä lähdekirjallisuuteen. Suunnittelu on työn tärkeimpiä vaiheita, sillä työ etenee toteuttamisvaiheessa sitä helpommin, mitä huolellisemmin pohdittu ja perusteltu suunnitelma on. (Vilka 2021, 62–63.) Suunnitelmasta ilmenee työn tavoitteet, ympäristö, vaiheet, toimijat, tiedonhankinta menetelmät, aineistot, dokumentoitavat ja dokumenttien

käsittely. Myös toimijoiden vastuut selvitetään suunnitteluvaiheessa. (Salonen 2013, 17.) Lisäksi työn kohteena olevalta yhteisöltä ja toimeksiantajalta tutkimusluvan saaminen edellyttää usein suunnitelmaa (Vilkka 2021, 62). Työ tehdään toimeksiantajaa varten, joka haluaa yleensä tietää ennen sitoutumistaan, onko toteuttaminen mahdollista (Hirsjärvi & Hurme 2015, 54).

Materiaalipaketin suunnittelussa käytettiin laadullista menetelmää. Menetelmä oli alkukartoituskeskustelu, joka sisälsi avoimelle haastattelulle tyypillisiä piirteitä, kuten kysymysrunгон (liite 1) hyödyntäminen. Kysymykset ohjasivat keskustelun aihetta, mutta eivät kuitenkaan määränneet sen kulkua. Laadullisen menetelmän tavoitteena on tavoittaa ihmisten omat kokemukset ja kuvaukset heidän todellisuudestaan. Kokemukset ovat aina omakohtaisia eivätkä ne tule koskaan tyhjentävästi ymmärretyksi. Kuvaukset todellisuudesta pitävät sisällään asioita, joita ihminen pitää itselleen merkityksellisenä. (Vilkka 2021, 94–95.) Menetelmä toimi opinnäytetyössä, koska sen avulla saatiin selville toimeksiantajan toiveet materiaalipaketin sisällöstä. Lahden englanninkielisen leikkikoulun varhaiskasvattajat tulevat käyttämään materiaalipakettia arjen toiminnan suunnittelussa, joten heidän näkemyksiensä kuuleminen oli tärkeää.

Laadullisista menetelmistä opinnäytetyössä hyödynnettiin avoimen haastattelun piirteitä. Haastattelu korostaa ihmisen näkemistä subjektina tutkimustilanteessa. Ihminen on tutkimuksessa merkityksiä luova ja aktiivinen osapuoli, joten hänelle annetaan mahdollisuus tuoda esille mahdollisimman vapaasti itseään koskevia asioita. Avointa haastattelua kutsutaan myös vapaaksi haastatteluksi, strukturoimattomaksi haastatteluksi ja informaalisiksi haastatteluksi. Avoimessa haastattelussa haastateltavan ajatuksia, käsityksiä, mielipiteitä ja tunteita on tarkoitus selvittää keskustelun kuluessa sen mukaan kuin ne nousevat aidosti esille. Avoin haastattelu voidaan toteuttaa yksilö-, pari- tai ryhmähaastatteluna. Haastattelun eri muodoista avoin haastattelu on lähimpänä keskustelua. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2018, 205–210.) Minkä vuoksi se olikin paras valinta opinnäytetyöhön, sillä tutkimusmenetelmä toteutettiin alkukartoituskeskusteluna.

Alkukartoitus tehtiin yksilökeskusteluina Lahden englanninkielisen leikkikoulun toiminnanjohtajan sekä kahden Seniors-ryhmän varhaiskasvatuksen opettajan kanssa. Keskustelut toteutettiin leikkikoulun tiloissa ja ne kestivät noin 20 minuuttia. Menetelmä valittiin, koska se oli helppoiten toteutettavissa leikkikoulun aikataulujen puitteissa. Lisäksi keskustelu mahdollisti parhaiten tarpeellisten vastausten saamisen, mutta sen aikana oli mahdollista esittää myös täydentäviä kysymyksiä. Keskustelu toiminnanjohtajan kanssa tapahtui hänen oman työhuoneensa rauhassa. Varhaiskasvattajien kanssa keskustelut kuitenkin tapahtuivat yleisissä tiloissa, kuten työntekijöiden taukuhuoneessa ja Seniors-ryhmän tiloissa lasten

valmistautuessa uloslähtöön viereisessä huoneessa, eteisessä. Keskustelut varhaiskasvattajien kanssa vaikuttivat hieman rauhattomammilta kuin toiminnanjohtajan, mutta niistä kaikista saatiin selville paljon tarpeellista informaatiota työn toteuttamista varten.

Keskusteluiden runko suunniteltiin etukäteen teoretiedosta nousevien kysymysten pohjalta. Kysymyksillä pyrittiin selvittämään leikkikoulun varhaiskasvattajien toiveita materiaalipaketin sisältöön liittyen. Keskustelulla oli tarkoitus tiedustella leikkikoulussa käytettyjä leikkejä ja lauluja, niiden toimivuutta sekä varhaiskasvattajien toiveita materiaalipaketin leikkityypeistä, jotta pakettiin osattaisiin koota leikkikoulun toimintaa tukevia menetelmiä. Lisäksi haluttiin selvittää lasten kielitasoa ja mahdollisia kielellisiä haasteita, jotta leikit ja harjoitteet todellisuudessa vahvistaisivat ja edistäisivät lasten kielen kehittymistä.

Keskusteluissa ilmeni, ettei Lahden englanninkielisessä leikkikoulussa ole erityisemmin ollut säännöllisiä kielen kehitystä vahvistavia harjoitteita tai leikkejä. Varhaiskasvattajien mielestä leikkikoulussa tapahtuva jatkuva englannin kielellä puhuminen on kuitenkin itsessään jo suun lihaksistoa harjoittavaa tekemistä, sillä englannin kielen ääntämys tapahtuu suussa eri paikassa kuin suomen kielen. Leikeistä ja harjoitteista parhaiten ovat toimineet toiminnalliset leikit, joissa lapset ovat päässeet itse tekemään paljon. Keskusteluissa ei osattu sanoa, että millainen toiminta ei olisi selkeästi toiminut lasten kanssa.

Keskusteluissa selvisi, että leikkikoulussa lasten yleinen kielitaso ryhmänä on hyvä, mutta osa lapsista on aika hiljaisia. Muutamalla lapsella kirjaimet menevät sekaisin, eikä heiltä aina tule selkeää puhetta englanniksi tai suomeksi. Varhaiskasvattajien kanssa käydyistä keskusteluista ilmeni myös, että leikkikoulussa lauletaan paljon, joten monet englanninkieliset laulut ovat lapsille tuttuja.

Materiaalipaketin harjoitteista ja leikeistä toivottiin toiminnallisia ja pienryhmälle sopivia. Varhaiskasvattajat toivoivat myös sanastoa kehittäviä harjoituksia, koska lapset tunnistavat leikkikoulussa toiminnan yhteydessä englanninkieliset sanat, mutta leikkikoulun ulkopuolella he eivät ymmärrä niiden merkitystä. Esimerkiksi ruokailussa lapset osaavat sanoa ”more milk please”, mutta kaupassa he eivät välttämättä ymmärrä, jos heitä pyytää englanniksi ottamaan hyllystä maitoa.

Ennen alkukartoituskeskustelua materiaalipaketin sisältöä ja sen rakennetta oli hahmoteltu, jotta ideoita työstä pystyttiin esittelemään leikkikoulun työntekijöille. Alkukartoituksesta selvinneistä tiedoista puhuttiin opiskelijoiden kesken ja ne vahvistivat alkuperäisiä materiaalipaketin suunnitelmia, mutta myös suuntasivat sen sisältämään sanavarastoa kartuttavia harjoituksia. Lisäksi leikkikoulun työntekijöiden toiveiden ja tarpeiden mukaan materiaalipaketti keskittyy enemmän yleiseen kielenkehityksen vahvistamiseen kuin kielenkehityksen

haasteiden, kuten puhevikojen korjaamiseen. Alkukartoituskeskusteluiden pohjalta pystyttiin rajaamaan materiaalipaketin muuta sisältöä, kuten lauluja ja harjoitusmuotoja.

4.3 Materiaalipaketin toteutus

Salonen (2013, 18) kuvailee toteutusvaihetta toiseksi tärkeimpänä vaiheena toiminnallisessa opinnäytetyössä. Ainoastaan suunnitteluvaihe on toteutusta tärkeämmässä asemassa. Tämä vaihe on myös pitkäkestoisin ja vaativin. Toiminnan toteutusvaiheessa tulee näkyväksi toimijat, menetelmät, materiaalit, aineistot ja dokumentointitavat. Opinnäytetyön toteutuksessa toimijoina olivat opinnäytetyötä tekevät opiskelijat sekä Lahden englanninkielisen leikkikoulun henkilökunta. Henkilökunnalle esitettiin ehdotus toteutettavasta työstä. Tämän ja työntekijöiden alkukartoituskeskustelun toiveiden pohjalta materiaalipakettia aloitettiin suunnittelemaan ja rakentamaan.

Materiaalipaketin sisällön tarkempi suunnittelu ja kokoaminen aloitettiin pian työntekijöiden kanssa toteutettujen keskusteluiden jälkeen. Yhteistyökumppanin toiveiden mukaisesti sisältö suunnattiin tukemaan erityisesti sanaston opettelua, mutta harjoitteisiin sidottiin myös paljon kielen kehitystä vahvistavia elementtejä, kuten äänteiden muodostamis- ja tunnistusharjoitteet. Materiaalipaketti on kirjoitettu sekä suomeksi että englanniksi. Tämän valinnan tarkoituksena oli helpottaa myös leikkikoulun vieraskielistä henkilökuntaa käyttämään materiaalipakettia suunnittelutyössään.

Leikkejä ja harjoitteita testattiin päiväkodissa seitsemässä 15 minuutin toimintatuokioissa pienryhmälle, joka valikoitiin yhdessä päiväkodin työntekijöiden kanssa. Alun perin ajatuksena oli toteuttaa tuokio joka kerta samalle viiden lapsen ryhmälle. Pian kuitenkin huomattiin, että leikkikoulun päivärytmin säilyttämisen vuoksi ryhmän lapset vaihtuivat viikoittain. Tämä todettiin lopulta myös paremmaksi ratkaisuksi, koska materiaalipaketin sisältö on tarkoitettu kaikille lapsille eikä vain niille, joilla on kielenkehityksessä haasteita.

Toimintatuokioiden tarkoituksena ei ollut arvioida lasten kielenkehitystä ja vahvistumista, vaan seurata leikkien toteutettavuutta sekä lasten kiinnostusta eri leikkityyppeihin. Tätä tietoa hyödynnettiin materiaalipaketin kokoamisessa sekä leikkien ja laulujen valinnassa. Työn ja harjoitteiden arvioinnin helpottamiseksi lähes kaikki tuokioiden videot otettiin. Videoiden pohjalta arvioitiin, tarvitseeko ohjaukseen tehdä muutoksia ja onko leikit sekä harjoitteet sellaisia, että ne kiinnostavat lapsia. Videoinnista ja toiminnasta ilmoitettiin lasten huoltajille kirjeen (liite 2) avulla.

Kaikki toimintatuokioiden toteutettiin Lahden englanninkielisen leikkikoulun Seniors-ryhmän tiloissa. Tilaa ei saatu eristettyä muusta ryhmätilasta, joten taustääniltä ei voitu välttyä. Tämä vaikutti osittain lasten keskittymiskykyyn, mutta suuremmilta häiriötekijöiltä vältyttiin.

Kaikki seitsemän tuokiota toteutettiin samalla rungolla. Tuokiot kestivät viisitoista minuuttia ja ne toteutettiin kerran viikossa. Päivärytmissä tuokiot sijoituivat päivälevon ja välipalan väliselle leikkiajalle. Tuokiot olivat sisällöllisesti teemoitettuja kokonaisuuksia. Teemoina oli vesiseikkailu, viidakkoseikkailu, sanaston harjoittelu, äänneharjoitukset, maatila, rytmipäivä ja höyhenpäivä.

Toimintatuokiota aloitettiin teemaan sopivalla englanninkielisellä lastenlaululla. Seuraavaksi tuokiossa oli vuorossa yksi tai kaksi leikkiä ja harjoitetta. Tuokiota lopetettiin kielivoimisteluloruun ja lasten toivoessa alussa soitettu laulu saatettiin toistaa uudelleen. Ensimmäinen vesiseikkailu teemainen toimintatuokio alkoi lapsille jo entuudestaan tutulla laululla ”Baby Shark”. Tämän jälkeen vuorossa oli paperikalojen pyydystämistä pillien avulla sekä muita variaatioita, kuten miten pitkälle paperikalaa pystyy kuljettamaan pelkän pillin avulla. Lopuksi lasten kanssa harjoitettiin Fresh fried fish -kielivoimistelulorua. Päiväkodin tapojen mukaan koko tuokion ohjeistus ja materiaalit tehtiin englanniksi.

Ensimmäisen toimintatuokion pohjalta materiaaleihin lisättiin kuvalliset kielivoimisteluloru kortit lasten ymmärryksen helpottamiseksi ja kielen vahvistamiseksi. Korteja käytettiin seuraavissa tuokioissa. Myös leikkien muokattavuutta lisättiin mahdollistamaan joustavampi ajankäyttö, sillä osa lapsista oli harjoitteissa nopeampia kuin toiset.

Toimintatuokioissa hyödynnettiin itsetehtyjä kuvia ja materiaaleja helpottamaan lasten ymmärrystä ja kielen vahvistumista. Nämä koottiin osaksi materiaalipakettia. Kaikki kuvat ja muut lisämateriaalit, kuten kuvakortit ja sadut ovat tehty materiaalipakettia varten. Tällä tavoin työstä saatiin esteettisesti houkutteleva ja yhtenäinen kokonaisuus. Materiaaliin tieto, leikit ja harjoitteet kerättiin internetistä, kirjoista sekä aikaisemman ohjaus- ja työkokemuksen pohjalta. Valmis materiaalipaketti (liite 3) on 46 sivuinen dokumentti, joka koostuu kuudesta eri osuudesta englannin ja suomen kielellä. Osuudet ovat johdanto, musiikkia joka päivä, leikit ja harjoitukset, kielivoimisteluloru, laulut ja lisämateriaaleja.

Johdanto

Johdannossa kerrotaan lyhyesti mikä materiaalipaketin tarkoitus on, ja kuinka sen sisältö voi toimia varhaiskasvatuksen suunnittelun ja erityisesti lasten kielen kehityksen tukena. Johdannossa kerrotaan myös lyhyesti, kuinka musiikki toimii hyvänä tukivälineenä kielen kehitykselle, koska ne koostuvat samoista rakenteista. Johdannossa kuvataan materiaalipaketin sisältöä ja harjoitteiden tyyppiä.

Johdannossa kerrotaan myös ohjeet ja esimerkki materiaalipaketin harjoitteiden käytöstä. Tekstissä kuvataan esimerkin omaisesti myös harjoitteiden testaamisesta Lahden

englanninkielisen leikkikoulun ryhmässä. Tekstin tarkoitus on johdatella lukijaa materiaalin helppoon ja selkeään käyttöön.

Musiikkia joka päivä

Musiikkia joka päivä -osiossa puretaan ensin lyhyesti musiikki käsitteenä. Tämän jälkeen kappaleessa kerrotaan lyhyesti käytännön esimerkkejä, kuinka musiikkia voidaan käyttää apuna päiväkodin arjessa ja minkälaisissa tilanteissa sitä on mahdollista soveltaa. Arjen tilanteita, joissa voidaan hyödyntää musiikkia ja musiikillisia elementtejä ovat esimerkiksi siivous ja siirtymätilanteet, pitkät odotustilanteet sekä huomion ja äänenvolyymien säätäminen lasten keskuudessa. Siirtymätilanteille nimitetyt laulut, rytmiharjoitteet ja ohjeiden laulaminen ovat keinoja tuoda arkeen musiikkia perinteisten ohjattujen musiikkituokioiden lisäksi.

Tämän tekstin tarkoitus ei ole kertoa, missä ja millaisessa tilanteessa kuuluu toimia milläkin tavalla, vaan tavoitteena on tukea ja kannustaa ammattilaista hyödyntämään musiikkia, sen monia elementtejä ja eri tyyllilajeja omassa toiminnassaan.

Leikit ja harjoitukset

Materiaalipaketin osioon on koottu kuusitoista erilaista harjoitusta ja leikkiä. Niihin on sisällytetty sanavarastoa, suuta ympäröivien lihasten ja äänneiden muodostamista kehittäviä elementtejä. Lisäksi harjoitteet voivat kehittää lasten kuullun ymmärtämisen taitoa sekä itseilmaisua. Osassa harjoitteissa ja leikeissä on hyödynnetty myös liikuntaa sekä kädentaitoja. Osion sisältö on koottu ja kehitetty osittain tunnettujen harjoitteiden ja leikkien ympärille. Niitä on muokattu soveltumaan englanninkieliseen ohjaamiseen ja englannin kielen kehityksen vahvistamiseen. Tämä ei kuitenkaan sulje mahdollisuutta suomenkieliseen toimintaan.

Leikki ja harjoite osion sisällä harjoitteet on koottu seuraavien alatyyppejen mukaisesti:

- sanavaraston lisääminen
- vahvasti musiikkia sisältävät harjoitteet
- äänneiden muodostamisen
- suun lihaksiston vahvistaminen

Jokaisen harjoitteen ja leikin yhteyteen on kirjattu selkeät ja lyhyet ohjeet toiminnan ohjaamiseen, sekä mitä kielenkehityksellistä elementtiä se harjoituttaa. Osan harjoitteiden yhteyteen on lisätty myös tarkempia esimerkkejä ja ohjeistuksia, kuten maa-meri-taivas-leikissä sekä askartelua ja muita välineitä tarvitsevilla harjoitteilla.

Kielivoimistelulorut

Osion alussa selitetään kielivoimistelulorut käsitteenä. Alkutekstissä on selitetty osion loppupuolella olevien kuvallisten kielivoimistelulorukorttien hyöty lasten ymmärtämisen lisäämiseksi, erityisesti kielen harjoittelun alkutaipaleella. Tekstissä neuvotaan myös oikeanlainen ohjaus ja lausumistapa kielivoimisteluloruille. Esimerkki kielivoimisteluloruja on lueteltu suomeksi sekä englanniksi, mutta seitsemän kuvallista kielivoimistelukorttia ovat vain englanniksi, sillä ne olivat käytössä toteutetuissa toimintatuokioissa. Tämän lisäksi lukijalle on jaettu linkkejä, joiden avulla on helposti löydettävissä lisää kielivoimisteluloruja verkosta.

Laulut

Laulut osioon on kirjoitettu listaa englanninkielisestä lastenlaulusta. Lauluiksi on valittu tuttuja tai helposti opeteltavissa olevia kappaleita. Koska laulujen tarkoituksena on tukea kielen kehitystä sekä sanaston lisäämistä, laulut ovat yksinkertaisia ja niissä on paljon toistoa. Muutamista lauluista on olemassa suomenkieliset versiot, mutta osa lauluista on uudempia englanninkielisiä lastenlauluja. Lauluissa voi huomata myös samankaltaisia teemoja kuin materiaalipaketin leikeissä ja harjoitteissa. Listassa laulujen alle on linkattu linkki laulun videoon, joiden avulla niihin on helpompi tutustua. Laulut osion loppuun on myös listattu YouTube-linkkejä eri kanaville, joiden sivuilta löytyy lisää lastenlauluja ja lasten musiikki materiaalia.

Lisämateriaaleja

Lisämateriaaleihin on kerätty leikkeihin ja harjoitteisiin tarkoitettuja tarina- ja rytmiesimerkkejä sekä kuvakortteja. Kaikki nämä on tehty itse pitkin syksyä materiaalipakettia kootessa. Lisämateriaalissa on 15 eläinkorttia, 16 paria äännekorttipareja sekä 20 maatila-aiheista muistipelikorttia. Kortit on kuitenkin suunniteltu siten, että niitä voidaan käyttää tehtävissä sekaisin ja niiden avulla on mahdollista kehittää uusia leikkejä ja pelejä.

4.4 Materiaalipaketin arviointi

Arviointivaihe on tärkeä osa työtä. Tämä vaihe voi olla ajallisesti lyhyt ja kertaluontoinen, mutta toimijat eli työtä tekevät opiskelijat sekä toimeksiantaja arvioivat työtä yhdessä. Yleensä opinnäytetyön tuloksena syntyy jokin konkreettinen tuotos, mutta sen viimeistely voi kuitenkin kestää kauan. Toimeksiantaja arvioi tuotoksen, kun se on valmis. (Salonen 2013, 18–19.) Muiden näkemysten saaminen on merkittävää (Hirsjärvi ym. 2018, 49). Opinnäytetyössä materiaalipaketin käytännöllisyyttä ja sisältöä arvioitiin pitkin toteutusvaihetta, erityisesti toimintatuokioiden yhteydessä ja niiden jälkeen käydyissä keskusteluissa opiskelijoiden kesken. Toteutusvaiheen yhteydessä ilmenneet ideat ja ajatukset, kuten

kuvallisten kielivoimistelukurssien lisääminen, otettiin huomioon ja materiaalipakettia muokattiin ennen sen luovuttamista päiväkodille.

Materiaalipakettia kootessa toimintatuokioihin osallistuvilta lapsilta pyydettiin mielipidettä lähes jokaisen tuokion jälkeen. Lasten kanssa toteutettu keskustelu jätettiin väliin vain silloin, kun ryhmän lapset olivat levottomia. Tällöin turvaututtiin havainnointiin pohjautuvaan arviointiin harjoitteiden toimivuudesta. Kun levottomuus ei ollut esteenä, lasten mielipidettä kysyttiin erityisesti tuokioiden harjoitteista ja kielivoimisteluruista. Lasten vastaukset tuokion sisällöstä olivat positiivisia. He pitivät erityisesti Apples and bananas -laulusta sekä leikeistä, joissa oli paljon toimintaa. Myös ajattelua vaativat leikit, kuten äänteiden yhdistäminen oli heistä hauskaa.

Pääsääntöinen materiaalipaketin arviointi tehtiin sen valmistuttua. Alkuperäisen suunnitelman mukaisesti, materiaalipaketin sisältö oli monipuolinen ja sisälsi eri elementtejä lapsen kielen kehityksen tukemiseksi. Materiaalipaketin sisältöä pohdittiin opiskelijoiden kesken. Päiväkodin työntekijöiden toiveiden mukaisesti harjoitteet olivat toiminnallisia ja sisälsivät paljon sanastoa lisääviä harjoitteita, unohtamatta musiikkia. Materiaalipaketti toteutui suunnitelman ja tavoitteiden mukaisesti ja siihen oltiin tyytyväisiä. Opiskelijoiden pohdinnoissa todettiin kuitenkin, että materiaalipakettiin olisi voinut sisältää vieläkin enemmän harjoitteita ja leikkejä. Myös musiikkia olisi voinut tuoda lisää. Näiden ajatusten toteuttaminen olisi kuitenkin vaatinut enemmän aikaa. Toisaalta materiaalipaketti on kuitenkin sellaisessa tilassa, että uusia harjoitteita, leikkejä ja lauluja on helppo lisätä myös ajan myötä.

Valmis materiaalipaketti annettiin toimeksiantajalle sähköisessä muodossa, mutta tarpeen mukaan sen voi myös tulostaa. Arviointia pyydettiin palautekysymysten (liite 4) muodossa muutaman viikon jälkeen sähköpostilla Lahden englanninkielisen leikkikoulun toiminnanjohtajalta sekä muutamalta varhaiskasvatuksen opettajalta. Materiaalipaketti sai varhaiskasvattajilta kiitosta sen kattavuudesta ja hyvin mietitystä lopputuloksesta. Heidän mielestään paketista tulee olemaan hyötyä niin Seniors- kuin Juniors-ryhmässäkin. Harjoitteita ja leikkejä pidettiin hauskoina ja niiden keuhuttiin olevan helppoja ottaa käyttöön sellaisenaan, mutta myös helppoja liittää osaksi leikkikoulun viikoittaisia teemoja tai olemassa olevaa ohjelmaa, kuten Moomin language school. Materiaalien avulla pääsisi tehokkaasti harjoittelemaan kieltä.

Materiaalin kerrottiin olevan sellaisenaan toimivia, mutta myös tarvittaessa mahdollistavan jo käytössä olevien aktiviteettien lisäämisen osaksi pakettia. Eritoten nähtiin, että sitä pääsisi hyödyntämään suomi toisena kielenä -opettelussa intensiivisemmissä tuokioissa yhden aikuisen ja parin lapsen kanssa. Varhaiskasvattajien mielestä materiaalit toteuttavat tarkoituksensa eli kehittävät kieltä, mutta lisäksi myös muita lapsille tärkeitä taitoja.

Toiminnanjohtajan palaute oli myös positiivista. Hänen mukaansa materiaalipaketti vaikutti hyvältä sekä monipuoliselta. Paketin ulkonäöstä ja lopputuloksesta oli nähtävissä panostaminen sekä vaivan näkeminen sen tekemiseen. Hän piti erityisesti kielivoimistelurujen lauseista kuvien kanssa sekä tarinoista, joissa mielikuvituksen avulla tehdään erilaisia harjoituksia. Paketissa oli hänen mukaansa myös monta muuta hyvää ideaa niin tuttuja kuin ihan uusiakin. Esille hän nosti musiikin hyödyntämisen arjessa, kuten erilaisten rytmien käyttämisen lasten huomion saamiseksi tai rauhoittamiseksi sekä laulamisen siirtymistilanteissa. Toiminnanjohtaja oli mielissään, kun materiaalipaketti oli myös englannin kielellä.

Tarkemmin materiaalipaketin hyödyllisyyttä ja sen käyttöä opettajien suunnittelutyössä voidaan arvioida vasta myöhemmin, kun materiaalipaketti on ollut työntekijöiden hallussa pidemmän aikaa. Tässä vaiheessa arviointi voidaan toteuttaa vain kokoamalla ja luottamalla työntekijöiden ensivaikutelmaan ja kokeilemiseen.

5 Pohdinta

5.1 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön eettisyyden ja luotettavuuden varmistamiseksi noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä sekä ammattikorkeakoulujen opinnäytetyön eettisiä suosituksia (Hirsjärvi ym. 2018, 23). Vastuu hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta kuuluu ensisijaisesti opinnäytetyön tekijöille, mutta myös työtä ohjaavalle organisaatiolle eli LAB-ammattikorkeakoululle (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 7). Tutkimuslupa haetaan työorganisaatiolta valmiin suunnitelman pohjalta ja yhteistyösopimus tehdään ristiriitojen vähentämiseksi. Yhteistyösopimus sisältää opinnäytetyöhön liittyvät pelisäännöt, kuten aikataulutuksen, ohjeistuksen, mahdolliset kustannukset, tausta-aineiston ja sen käyttöoikeudet. (Arene 2019, 6.)

Opinnäytetyönteko prosessin aikana aktiivinen ja rehellinen kommunikointi yhteistyökumppanin kanssa lisää työprosessin ja lopullisen materiaalipaketin sekä opinnäytetyön luotettavuutta. Luottamusta ja eettisyyttä suunnittelu- ja toteutusvaiheissa on lisännyt sovituissa aikataulussa pysyminen sekä yhteistyökumppanin toiveiden kuunteleminen ja toteuttaminen. Myös jalkautuminen päiväkodin ryhmään ja harjoitteiden testaaminen materiaalipaketin toteutusvaiheessa on lisännyt työn luotettavuutta.

Eettisyyden ja luotettavuuden kannalta myös työskentelyn aikana kerätyt tiedot aiheuttavat usein pohdintaa ja riskejä. Työn luotettavuutta lisää tutkijan tarkka selostaminen tutkimuksen toteuttamisesta. (Hirsjärvi ym. 2018, 232.) Rehellinen ja avoin kommunikointi kaikkien työhön liittyvien ihmisten sekä organisaatioiden kanssa on tärkeä huomioida. Opinnäytetyön prosessin aikana salassa pidettävät ja luottamukselliset aineistot on säilytettävä ja lopulta tuhottava turvallisesti ja oikein. Opinnäytetyö ei kohdistu ihmisten tutkintaan, joten siinä ei käsitellä ollenkaan henkilötietoja. (Hirsjärvi ym. 2018, 23–25; Arene 2019, 6.)

Suunnitteluvaiheessa päiväkodin henkilökunnan alkukartoituskeskustelun eettisyyttä on pohdittu keskustelu ympäristön ja keskustelun pohjalla käytettyjen kysymysten laatimisessa. Yhteistyö päiväkodin henkilökunnan kanssa toteutettiin mahdollisimman vaivattomasti työntekoa ja päiväkodin arkea sekoittamatta. Päiväkodissa toteutushetkien videonauhoitteet on poistettu välittömästi, kun niiden apua harjoitteiden arvioinnissa ei enää tarvittu. Ennen taltiointia, toimintaan osallistuvien lasten huoltajille on ilmoitettu suunnitellusta toiminnasta ja sessioiden taltioinnista kirjeen muodossa.

Materiaalipaketin tekovaiheessa työn ulkoasusta tehtiin mahdollisimman neutraali ja materiaalipaketin kuvissa pyrittiin tekemään mahdollisimman realistisia tämän päivän maailmaan liittyen. Myös kieliasusta tehtiin selkeä ja musiikkia sisältävät osat tehtiin helposti

ymmärrettäväksi, vaikka käyttäjällä ei olisi aikaisempaa musiikkiharrastuneisuutta tai esimerkiksi nuotinlukutaitoa. Materiaalipaketin arviointia toteuttaessa seurattiin samoja eettisiä ajatuksia ja kaavoja kuin suunnitteluvaiheessa toteutetussa alkukartoituskeskustelussa.

Lopullinen ja valmis opinnäytetyö julkaistaan kaikkien luettavaksi theseus-palveluun (Arene 2019, 6). Valtakunnallinen työn julkaiseminen lisää koko työn luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä mahdollistaen samalla työn toistettavuuden. Tämän lisäksi raportissa on selitetty selkeästi työnkulku ja lopullisen materiaalipaketin sisältö, joka mahdollistaa työn toistettavuuden ilman alkuperäisen materiaalipaketin tekijöitä.

Opinnäytetyön luotettavuus varmistetaan plagiaatintunnistuksen avulla. Työ tarkistetaan plagiaatintunnistusjärjestelmässä ennen kuin se lähetetään tarkastajalle arvioitavaksi. (Arene 2019, 7.) Plagiointi tarkoittaa jonkun toisen kirjoittaman työn esittämistä omana, joten opinnäytetyössä kunnioitetaan muiden tekemää työtä asianmukaisilla lähdeviittauksilla ja lainauksilla. Työssä käytetään eri lähteitä laajasti, jotta tietoperusta on kattavaa. (Hirsjärvi ym. 2018, 24–27.) Työn teon aikana otetaan huomioon tietosuojakysymykset noudattamalla LAB-ammattikorkeakoulun voimassa olevia tietosuojaohjeita (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6–9). Kaikki työssä käytetyt lähteet ovat asianmukaisia, eikä työssä ole lainkaan keksittyjä tai epäluotettavia lähteitä. Käytetyt lähteet ovat löydettävissä lähdeluettelosta. Käytettyjen lähteiden määrä ja vaihtelevaisuus tekstissä kertoo työn luotettavuudesta. Huolellisuus ja tarkkuus ovat olleet läsnä koko työskentelyn aikana niin materiaalipaketin toteuttamisvaiheessa kuin myös itse opinnäytetyön raporttiosuutta kirjoittaessa.

5.2 Johtopäätökset

Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Lahden englanninkielisen leikkikoulun kanssa. Tarkoituksena oli vahvistaa ja edistää lasten kielen kehitystä musiikin ja eri harjoitteiden avulla varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda varhaiskasvatuksen ammattilaisille toimiva materiaalipaketti kielen kehityksen tukemiseksi. Toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena syntyi 52 sivun mittainen kaksikielinen materiaalipaketti varhaiskasvatuksen ammattilaisten käytettäväksi suunnittelutyössä.

Ihmisen kielenkehittyminen alkaa ennen varsinaista puhuttua kieltä (Siiskonen ym. 2019, 224). Kehitys seuraa suurin piirtein samoja vaiheita opitusta kielestä riippumatta (Korpilahti & Pihlaja 2019, 169). Useamman kielen omaksumisessa ei ole havaittu riskiä kielellisten vaikeuksien lisääntymisessä. Opitut kielet ovat yleensä keskenään erilaisia, joten vaikeudet näyttäytyvät eri tavoin. (Siiskonen ym. 2019, 238).

Olipa kyseessä kielen, musiikin tai minkä tahansa muun opittavan asian harjoittelu, toistojen määrällä on suuri merkitys. Kielen oppiminen on sidoksissa lapsen kognitiivisen kehityksen

alueisiin eli älykkyyteen, ajatteluun, muistiin, havaitsemiseen ja puheeseen. (Tuominiemi 2020, 8–9.) Toistojen merkitys näkyy myös kielikylpypedagogiikassa, jossa lapsi altistetaan jatkuvasti opittavalle kielelle (Äärelä 2015). Mitä useammin lapsi kuulee sanottuja sanoja oikeassa asiayhteydessä, sitä todennäköisemmin ne jäävät lapsen muistiin. Tämä voi kuitenkin viedä paljon aikaa ja vaatii aikuiselta kärsivällisyyttä. (Merikoski & Pihlaja 2019, 190.)

Musiikin on todettu monissa tutkimuksissa aktivoivan samoja aivon osia kuin puhuttu kieli. Ne sisältävät myös paljon samoja rakenteellisia elementtejä. (Huotilainen 2009, 40; Tuominiemi 2020, 8–9, 22.) Musiikillisia menetelmiä on käytetty pitkään puheterapiassa kielenkehityksen tukemisessa. Kieltä ja vuorovaikutustaitoja harjoitetaan myös musiikkiterapiassa. (Vinberg 2017, 10–11.) Myös musiikillisella varhaiskasvatuksella on tutkitusti havaittu olevan vahvoja yhteyksiä lapsen aivoihin ja kielen kehitykseen. Varhaiskasvatuksessa ja päiväkodin arjessa käytetyimpiä musiikkimenetelmiä ovat laulut, lorut, riimit ja leikit. (Tuominiemi 2020, 22–24, 52.) Näiden lisäksi erilaisia harjoitteita kuten suujumppaa käytetään artikuloinnin harjoittamisessa. Tätä harjoitusmuotoa ei kuitenkaan saa sekoittaa puheterapeutin antamaan artikulaatioterapiaan. (Merikoski & Pihlaja 2019, 197–198.) Suujumppa harjoitteita voidaan käyttää kieltä tukevana menetelmänä varhaiskasvatuksessa (Takala 2014, 18–19).

Tutkimuksia musiikin vaikutuksesta aivoihin ja kielenkehitykseen löytyy runsaasti. Varhaiskasvatuksessa jokapäiväisessä toiminnassa hyödynnetään monia eri taiteen muotoja mukaan lukien musiikkia. Myös Lahden englanninkielisessä leikkikoulussa musiikkia käytettiin paljon toiminnassa, mutta sitä ei käytetty kielen kehityksen vahvistamisessa systemaattisesti. Henkilökunnan toiveiden pohjalta aloitettiin rakentamaan materiaalipakettia, joka koostui niin musiikillisista harjoitteista kuin sanastoa lisäävistä leikeistä.

Opinnäytetyötä toteutettiin pääsääntöisesti suomen kielellä, mutta sen toiminnallinen osuus eli ohjaustuokit leikkikoululla sekä materiaalipaketin sisältö tehtiin englannin kielellä. Materiaalipaketin ohjeet sekä osa lisämateriaaleista on kirjoitettu myös suomeksi, joten niitä on mahdollista hyödyntää suomenkielisessäkin päiväkodissa. Laulut ja kuvamateriaalit ovat materiaalipaketissa kuitenkin vain englanniksi ja kohdistuvat englannin kielen sekä sanaston harjoitteluun. Materiaalipaketin sisältö itsessään on tarkoitettu vahvistamaan lapsen kielen kehittymistä ylipäättään eikä vain englannin kielen, joten ne ovat helposti muutettavissa suomen kielelle. Toisaalta englannin kielen opettelusta ei ole haittaa, joten harjoitteita voi toteuttaa sellaisenaan suomenkielisessäkin päiväkodissa. Esimerkiksi laulaminen on helppo tapa tutustuttaa lapsia vieraaseen kieleen.

Materiaalin käyttäminen ei vaadi ohjaajalta harjoitteiden toteuttamiseen kovinkaan paljon muuta kuin tilaa. Useimmat harjoitteista on toteutettavissa jokapäiväisten tavaroiden avulla,

eikä niiden ohjaaminen vaadi isoja valmisteluita. Harjoitteet ovat toteutettavissa myös monella eri tavalla, ja niitä pystyy soveltamaan sen mukaan, mitä tavaroita on käytettävissä. Muutamat harjoitteet vaativat kuvien käyttöä, kuten muistipeli. Nämäkään eivät kuitenkaan edellytä käyttämään materiaalipakettiin tehtyjä kuvia, vaan ohjaaja voi joko tehdä omat tai käyttää jo olemassa olevia kuvia. Haastavinta ohjaamisessa voi olla englannin kielen käyttö, niin itse ohjaajalle kuin lapsillekin. Englannin kielellä ohjaaminen vaatii ohjaajalta kielen osaamista, mutta myös ohjeiden antamista eleiden ja ilmeiden avulla. Ohjaajan kannattaa itse näyttää ohjeet omalla toiminnallaan, koska lapset eivät välttämättä osaa kieltä niin hyvin, että he ymmärtäisivät suoraan ohjaajan puheesta mitä heidän odotetaan tekevän. Lisäksi kuvat ovat tärkeitä lapsille ymmärryksen kannalta, joten niiden hyödyntäminen on kannattavaa aina kun se on mahdollista.

Opinnäytetyön kehittäminen jatkossa tapahtuisi materiaalipaketin lihavoittamisen kautta. Paketti sisältää tällä hetkellä enimmäkseen leikkejä, harjoitteita ja lauluja, jotka toteutettiin leikkikoulussa seitsemän ohjaustuokion aikana. Kielen vahvistamista tukevia harjoitteita on paljon lisää ja niiden olisi varhaiskasvatuksen ammattilaisten suunnittelutyötä ajatellen hyvä olla samassa paikassa. Materiaalipakettiin voisi myös lisätä kielenkehityksen haasteita tukevia materiaaleja, kuten vaikeiden äänteiden harjoittelua. Lisäksi harjoitteisiin voisi liittää enemmänkin musiikillisia elementtejä.

Jatkotutkimuksen aiheena voisi olla materiaalipaketin hyödyllisyyden ja soveltamisen tutkiminen. Materiaalipaketin arvioinnissa oli monia ideoita sen hyödyntämisestä, joten olisi kiinnostavaa tietää, kuinka sitä todellisuudessa käytettäisiin osana päiväkotien toimintaa. Toimii esimerkiksi suunniteltu ohjaustuokion runko pitkällä aikavälillä vai käytetäänkö päiväkodeissa enemmän materiaalipaketin yksittäisiä harjoitteita.

Lähteet

- Aaltonen, R., Lehtinen T., Leppänen, K., Peltonen, T., Tarvo, M-T., Tuunainen P., Viherä-Toivonen, A. 2008. Havainnointi ja pedagoginen tuki 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa. Helsingin kaupungin sosiaalivirasto. Oppaita ja työkirjoja. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa http://www.socca.fi/files/486/Havainnointi_pedagoginen_tuki_varhaiskasvatuksessa_2008.pdf
- Aikapuu. 2021. Riimit. Viitattu 5.4.2021. Saatavissa: <https://aikapuu.fi/riimit/>
- Arene. 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa <http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTI-KORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf? t=1578480382>
- Bergroth, M. 2015. Kotimaisten kielten kielikylpy. Vaasan yliopisto. Tutkimusraportti. Selvityksiä ja raportteja 202. Viitattu 11.11.2021. Saatavissa https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-617-3.pdf
- Bäck, M. 2021. Toimitusjohtaja. Suomen puheopisto Oy. Haastattelu 17.8.2021.
- Dindar, K., Huttunen, K. & Koivula, M. 2020. Sosiaaliset taidot, tunteet ja ryhmässä toimiminen. Teoksessa Niemitalo-Haapola, E., Haapala, S. & Ukkola, S. (toim.) Lapsen kielenkehitys: vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. Jyväskylä: PS-kustannus. 225–246.
- Harju-Luukkainen, H. 2010. Sukellus kielikylpyyn. Perustietoa vanhemmille kielikylvystä. Helsinki. Viitattu 25.11.2021. Saatavissa https://lauttasaarenkielikylpy.fi/wp-content/uploads/Sukellus_kielikylpyyn_perustietoa_vanhem.pdf
- Helenius, A. & Korhonen, R. 2017. Leikin ensi askeleet. Teoksessa Hujala, E. ja Turja, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus, 66–76.
- Hickey, T. M. & de Mejía, A.-M. 2014. Immersion education in the early years: A special issue. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 17 (2), 131-143.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2015. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2018. Tutki ja kirjoita. 22. painos. Porvoo: Tammi.

- Honko, M. & Mustonen, S. 2020. Varhaista monikielisyyttä tukemassa: Kielitietoiset toimintatavat varhaiskasvatuksessa. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 17.11.2021. Saatavissa https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/72485/Honko-Mustonen_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Huotilainen, M. 2009. Musiikki ja oppiminen aivotutkimuksen valossa. Teoksessa Aro, A., Hartikainen, M., Hollo, M., Järnefelt, H., Kauppinen, E., Ketonen, H., Manninen, M., Pietilä, M., Sinko, P. (toim.) Taide ja taito – kiinni elämässä! TaiTai. Taide- ja taitokasvatus. Helsinki: Edita Prima Oy. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/309154/49220_taide_ja_taito.pdf?sequence=1
- Kaartinen, T. 2005. Itsesääätelyvalmiudet musiikin opiskelussa. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/67563/951-44-6487-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kivijärvi, T. 2020. Vieras- ja monikielisen lapsen ja perheen tukeminen. Teoksessa Hujala E. & Turja L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus, 263–273.
- Korpilahti, P. & Pihlaja, P. 2019. Puheen ja kielen kehityksen vaikeudet. Teoksessa Pihlaja, P. & Viitala, R. (toim.) Varhaiserityiskasvatus. Jyväskylä: PS-Kustannus, 168–186.
- Kotimaisten kielten keskus, 1954. Nykysuomen Sanakirja L-N. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa https://kaino.kotus.fi/ns/Nykysuomen_sanakirja_3_L-N.pdf
- Kotimaistenkielten keskus, 1956. Nykysuomen sanakirja O-R. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa https://kaino.kotus.fi/ns/Nykysuomen_sanakirja_4_O-R.pdf
- Kotimaistenkielten keskus, 2021. Ohjeita ohjeiden tekijöille. Viitattu 14.11.2021 Saatavissa https://www.kotus.fi/ohjeet/hyvan_virkakielen_ohjeita/ohjeita_ohjeiden_tekijoille
- Lahti English Kindergarten. 2021a. Toimintamme. Viitattu 11.11.2021. Saatavissa <https://www.leikkikoulu.com/toimintamme/>
- Lahti English Kindergarten. 2021b. Historia Viitattu 12.11.2021. Saatavissa <https://www.leikkikoulu.com/historia/>
- Lindeberg-Piironen, A. & Ruokonen, I. 2017. Musiikki varhaiskasvatuksessa -käsikirja. Classicus Oy. Helsinki.
- Metropolia ammattikorkeakoulu 2012. Yhteys työelämään. Viitattu 14.11.2021. Saatavissa [Yhteys työelämään - Kulttuurialan opinnäytetyöohje - Metropolia Confluence](https://www.metropolia.fi/fi/yhteys-tyoelamaan-kulttuurialan-opinnaytetyoohje-metropolia-confluence)

Metropolia ammattikorkeakoulu 2020. Toiminnallisen opinnäytetyön erityispiirteitä. Viitattu 14.11.2021. Saatavissa <https://wiki.metropolia.fi/pages/viewpage.action?pageId=57182852>

Merikoski, H. & Pihlaja, P. 2019. Puheen ja kielen kehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Pihlaja, P. & Viitala, R. (toim.) Varhaiserityiskasvatus. Jyväskylä: PS-Kustannus, 187–206.

Niemi, M. 2015. Puheterapeutin ja tulkin yhteistyö kaksikielisen lapsen arvioinnissa. Käytätymistieteiden laitoksen Pro gradu - tutkielma. Helsingin yliopisto. Viitattu 17.11.2021. Saatavissa https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/154719/progradu_MiinaNiemi.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Piispanen, L. 2017. Suomen oppiminen muskarissa. Musiikkikasvatus maisterin tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/53069/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201702201491.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Ruokonen, I. 2017. Lapsen musiikillinen maailma. Teoksessa Hujala, E. ja Turja, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus, 119–133.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opettajille, opiskelijoille ja TKI –henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulu. Puheenvuoroja 72. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>

Sandberg, C. 2019. Rakkaudesta kieliin: Varhennettu vieraiden kielten opetus Osa 1. Vaa-jakoski: Sandcastle Productions.

Saukko, P. 2008. Musiikkiterapian tavoitteet lapsen kuntoutusprosessissa. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/19398/9789513934453.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Siiskonen, T., Ahonen, T. & Määttä S. 2019. Kielenkehityksen vaikeudet. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M.-K. & Siiskonen, T. (toim.) Oppimisen vaikeudet. Niilo Mäki Instituutti, 224–251.

Suomen tietotoimisto. 2019. Englanninkielisen varhaiskasvatuksen suosio kasvaa hiljalleen. Yle Uutiset. Viitattu 25.11.2021. Saatavissa <https://yle.fi/uutiset/3-10757711>

Suvanto, A. & Ukkola, S. 2021. Lastenkirjallisuus alle kouluikäisen lapsen kielenkehityksen tukena. Teoksessa Niemitalo-Haapola, E., Haapala, S. & Ukkola, S. (toim.) Lapsen kielenkehitys: vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. Jyväskylä: PS-kustannus. 270–288.

Takala, H-M. 2014. Yhteisöllinen puheterapia puheterapeuttien ja päiväkodin työntekijöiden kuvaamana ja kokemana. Logopedian Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/154072/Heidi-Maria_Takala_pg_2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tuominiemi, V. 2020. Varhaiskasvatuksen opettajien käsityksiä alle kolmevuotiaiden lasten musiikkikasvatuksesta päiväkodissa. Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/316471/Tuominiemi_Viivi_Tutkielma_2020.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018.

Varhaiskasvatuslaki 540/2018.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2018. Määräykset ja ohjeet. 2018:3a. Helsinki: Opetushallitus. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5. painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Vinberg, M. 2017. Musiikin keinot osana suomalaista puheterapiaa. Kyselytutkimus puheterapeuteille. Logopedia. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Viitattu 10.11.2021. Saatavissa https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/220167/maria_vinberg_pg_2017.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Williams Fortune, T. 2019. What the Research Says About Immersion. CARLA Center for Advanced Research on Language Acquisition. Viitattu 25.11.2021. Saatavissa https://carla.umn.edu/immersion/documents/ImmersionResearch_TaraFortune.html

Äärelä, R. 2015. Saamenkielisen kielikyllyn toteutus kielipesissä. Vähemmistökielten revitalisaatio Nro 1-2/2015. Viitattu 11.11.2021. Saatavissa <http://agon.fi/article/saamenkielisen-kielikyllyn-toteutus-kielipesissa/>

Liite 1. Alkukartoituskeskustelun runko – kysymyksiä leikkikoulun työntekijöille

1. Olemassa olevat kielenkehitystä tukevat harjoitteet tai leikit?
 - a. Mikä toiminut?
 - b. Mikä ei toiminut?
2. Ryhmän lasten tämän hetkinen kielitaso?
 - a. Erityiset kielelliset haasteet?
3. Toiveet harjoitteista tai harjoitusmuodoista?
4. Lapsille tutut laulut?

Liite 2. Kirje huoltajille

Dear parents,

We are Social Services students Ella Kajaste and Venla Torvelainen. We are studying in LAB University of Applied Sciences, and we are doing our final thesis in collaboration with Lahti English Kindergarten. The topic of our thesis is supporting child's language development with the help of music.

Your child is about to participate in a small group activity. These activities consist different exercises and music and they take place once a week on Friday afternoons for about fifteen minutes. The meaning of these sessions is to help us gather different exercises and songs that are good for children and which they like. We are making a material package of exercises and songs for kindergarten teachers for further use.

We will be recording the sessions to help us evaluate the material. We will hold on to the recordings until our thesis is ready and then delete them with proper care. These recordings will not be shared in anyways and they are not part of the thesis. They will only help us with the evaluation of exercises.

If you have any questions about our thesis or your child's participation in this group activity, we are happy to answer them via email.

ella.kajaste@student.lab.fi

venla.torvelainen@student.lab.fi

Yours sincerely,

Ella Kajaste and Venla Torvelainen

Liite 3. Materiaalipaketti

Tervetuloa musiikin ja kielen matkaan!

Tämä materiaalipaketti on koottu osana sosionomiopintojen opinnäytetyötä ja sen tarkoituksena on tukea lasten kielenkehitystä musiikin avulla. Kieli on iso osa ihmisten välistä vuorovaikutusta ja se ilmenee useilla eri tavoilla. Se voi olla puhuttua, kirjoitettua, kuvallista tai viitottua. Kieltä käytetään päivittäin erilaisissa tilanteissa, joten sen kehittyminen ja kehityksen tukeminen on tärkeää jo varhaisessa iässä. Musiikki on tässä hyvä apuväline, koska se sisältää samoja rakenteita kielen kanssa, esimerkiksi laulun ja puheen tuottamisessa käytetään samoja lihaksia.

Materiaalipaketin sisältö koostuu erilaisista kieltä tukevista leikeistä ja harjoitteista, loruista sekä lauluista. Loppuun on liitetty myös leikeissä käytettäviä kuvakortteja. Opinnäytetyö on toteutettu yhteistyössä englanninkielisen päiväkodin kanssa, joten materiaalipaketin materiaalit ovat pääasiassa englannin kielellä toteutettavia, mutta ne on mahdollista tehdä myös suomeksi. Materiaalit on kirjoitettu sekä suomeksi että englanniksi.

Materiaaleja ei ole välttämätöntä käyttää sellaisina kuin ne on pakettiin kirjoitettu. Leikkien ja harjoitteiden ohjeissakin on useita toteutustapoja. Ohjeita voi tarpeen vaatiessa soveltaa lapsiryhmän sekä haluttujen tavoitteiden mukaisesti. Toteuttaessamme leikkejä itse, suunnittelimme viiden lapsen ryhmälle noin viidentoista minuutin pituisen tuokion, joka aloitettiin laululla, jonka jälkeen leikittiin ja lopuksi oli kielivoimisteluloru. Jokaisella tuokiolla oli jokin teema, kuten äänneet tai maatila, jonka mukaan harjoitteita yhdistettiin. Äänne tuokio aloitettiin laululla Apples and Bananas, minkä jälkeen pelattiin äänneiden yhdistys peli ja lopuksi harjoitettiin Fuzzy Wuzzy -kielivoimisteluloru.

Hauskoja touhuilu hetkiä lasten kanssa!

Ella Kajaste

Venla Torvelainen

Welcome to the journey of music and language!

This material package is a part of a final thesis for social services studies. The purpose of this package is to support children's language development with the help of music. Language is a big part of people's interaction, and it manifests in multiple ways. It can be spoken, written, pictorial or signed. Language is used everyday in different situations so its development and supporting that development is important at an early age. Music is a good helping tool since it contains similar structures with language, for instance production of singing and speaking uses the same muscles.

The contents of this material package consists of different language supporting plays and exercises, tongue twisters and songs. At the end there is also attached picture cards that can be used in the plays. The final thesis has been carried out in collaboration with an English kindergarten so the materials in this package are mostly supposed to be executed in English. It is also possible to do them in Finnish. The materials are written both in Finnish and English.

It is not obligatory to use materials exactly as they are written. In the play and exercise instructions there are also multiple ways to do them. If necessary, the instructions can be adapted to the children and their needs. When we were carrying out the plays, we planned them for a group of five children for about fifteen-minute activity sessions. We started with a song, then we played and then we had a tongue twister. Every session had a theme, for example sounds or farm, which we used to combine the exercises and songs. The sounds themed session started with an Apples and Bananas -song, after which we played connecting sounds game and then the session ended with a Fuzzy Wuzzy -tongue twister.

Have fun with the kids!

Ella Kajaste

Venla Torvelainen

SISÄLTÖ CONTENTS

Musiikkia joka päivä	5	Music everyday
Leikit ja harjoitukset	7	Plays and exercises
Kielivoimistelulorut	19	Tongue twisters
Laulut	25	Songs
Lisämateriaaleja	34	Additional materials

Musiikkia joka päivä:

Musiikki koostuu monista eri osista: melodiasta, harmoniasta, dynamiikasta, rytmistä, sointiväristä ja rakenteesta. Musiikki voi toimia lapsen kasvua ja kehitystä tukevana elementtinä. Musiikki tukee esimerkiksi ihmisen kielenkehitystä, sillä ne käyttävät samoja aivolohkon alueita ja sisältävä paljon samoja elementtejä, kuten rytmi, äänentaajuudet, melodia, lauserakenne, sointiväri ja äänen kesto. (Tuominiemi 2020; Huotilainen 2009.)

Arjessa musiikkia voidaan käyttää kommunikoinnin tukena tai sen korvaajana. Päiväkodin arjessa musiikilla voidaan viestiä lapsille siirtymätilanteista. Tästä hyvä esimerkki voi olla siivous laulu, joka laitetaan soimaan vain siinä vaiheessa kun lasten on aika ruveta laittamaan leluja paikalleen. Laulun sijasta voidaan käyttää myös, esimerkiksi kelloa, jonka ääni kertoo lapsille, että nyt on aika siivota. Myös pukeutumistilanteissa voidaan käyttää lauluja ja melodista puhetta apuna erityisesti vilkkaammilla lapsilla. Ohjeistuksen laulaminen tai pienten lorujen avulla kommunikointi vaatii lasta keskittymään ohjeisiin enemmän ja kuuntelemaan.

Myös hiljaisuutta ja huomiota voidaan pyytää musiikin avulla. Tämän voi toteuttaa esimerkiksi rytmien toisto harjoitteella. Lasten kanssa sovitaan yhdessä tietyt rytmi kuviot, jotka he osaavat toistaa. Melutason noustessa aikuinen taputtaa rytmien, joka lasten on toistettava. Tämän jälkeen lapset opastetaan olemaan hiljaa. Tämä käytäntö voi vaatia aktiivista harjoittelua alkuun, mutta tuotaessa harjoitteluun leikin omaisuutta ja kilpailu haastetta, tekee se harjoittelusta lapsille mieluisempaa. Jälkikäteen lasten tottuessa rytmien toistamiseen, voidaan mukaan ottaa esimerkiksi dynamiikkaan, eli äänen voimakkuuteen, liittyviä muunnoksia.

Pelkän musiikin kuunteleminen voi toimia osana arkea ja kehittää lapsen musiikillista ymmärrystä, mikä edelleen kehittää myös hänen kielen kehitystään. Ruokailun, leikkihetkien, askartelutuokioiden ja päiväunien aikana, musiikki voi toimia sitovana sekä rauhoittavana elementtinä. Jos melutaso nousee voi musiikin aina lopettaa tai laittaa hiljemmalle. Tällaiset tilanteet voivat kuitenkin toimia lapsille hyvinä harjoituksina kuuntelemisen opettelussa. On tärkeää muistaa, että musiikkia on monta eri lajityyppiä, joista jokainen soveltuu erilaisiin tilanteisiin. Aina musiikissa ei tarvitse olla sanoja tai ääritapauksissa selkeää rytmia tai melodiaa. Musiikin tyylistä riippumatta se kehittää lapsen kuuntelun taitoa ja musiikillista ymmärrystä.

Huotilainen, M. 2009. Musiikki ja oppiminen aivotutkimuksen valossa. Teoksessa. Aro, A., Hartikainen, M., Hollo, M., Järnefelt, H., Kauppinen, E., Ketonen, H., Manninen, M., Pietilä, M., Sinko, P. (toim.) Taide ja taito – kiinni elämässä! TaiTai. Taide- ja taitokasvatus. Helsinki: Edita Prima Oy. Viitattu 3.10.2021. Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/309154/49220_taide_ja_taito.pdf?sequence=1

Tuominiemi, V. 2020. Varhaiskasvatuksen opettajien käsityksiä alle kolmevuotiaiden lasten musiikkikasvatuksesta päiväkodissa. Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Viitattu 3.10.2021. Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/316471/Tuominiemi_Viivi_Tutkielma_2020.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Music everyday:

Music consists of many different parts: melody, harmony, dynamics, rhythm, tonal color and structure. Music can be an element that supports children's growth and development. For example, music supports people's language development, as they use the same areas of the brain and contain a lot of the same elements, such as rhythm, sound frequencies, melody, sentence structure, tonal color and sound duration. (Tuominiemi 2020; Huotilainen 2009.)

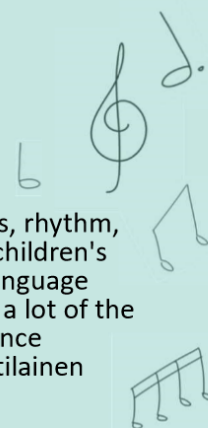
In everyday life, music can be used to support or replace spoken communication. In the kindergarten's everyday life, music can be used to communicate about transitional situations to children. A good example of this can be a cleaning song, which is only put on when it is time for the children to start putting toys in their places. Instead of a song, you can also use a bell which will tell children that now is the time to clean up. Songs and melodic speech can also be used to help while dressing up, especially for lively children. Singing instructions or communicating with small rhymes requires the child to focus more and listen to the instructions.

Silence and attention can also be requested with the help of music. For instance, this can be done by Follow the leader with rhythms -training exercise. Few rhythm patterns are chosen with the children, which they know how to repeat. When the noise level rises the adult claps the rhythm. To respond the children must repeat the rhythm, after which the children are instructed to be silent. This practice may require active training at the beginning, but when served with playfulness and taste of competitive feel to practice, this makes training more pleasing for children. Afterwards, as children get used to repeating the rhythm, variations related to dynamics like the volume of sound, can be included.

Listening to music can be a part of everyday life and develop child's musical understanding and thus also improve his or her language development. During dining, playtimes, crafts and nap time, music can act as a binding and soothing element. If the noise level rises, the music can always be stopped or turned down. However, such situations can serve as good exercises for children to learn listening. It is important to remember that there are many different genres of music, each suitable for different situations. You don't always have to have words in the music or, in some cases, have a clear rhythm or melody. Regardless of the style of music, it develops children's listening skills and musical understanding.

Huotilainen, M. 2009. Musiikki ja oppiminen aivotutkimuksen valossa. Teoksessa. Aro, A., Hartikainen, M., Hollo, M., Järnefelt, H., Kauppinen, E., Ketonen, H., Manninen, M., Pietilä, M., Sinko, P. (toim.) Taide ja taito – kiinni elämässä! TaiTai. Taide- ja taitokasvatus. Helsinki: Edita Prima Oy. Viitattu 3.10.2021. Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/309154/49220_taide_ja_taito.pdf?sequence=1

Tuominiemi, V. 2020. Varhaiskasvatuksen opettajien käsityksiä alle kolmevuotiaiden lasten musiikkikasvatuksesta päiväkodissa. Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Viitattu 3.10.2021. Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/316471/Tuominiemi_Viivi_Tutkielma_2020.pdf?sequence=3&isAllowed=y

LEIKIT JA HARJOITTEET
PLAYS AND EXERCISES

Maa-meri-taivas/Earth-sea-sky

Leikissä valitaan ensin kolme viivaa tai sovittua aluetta, joista jokainen saa yhden nimen: maa, meri ja taivas. Ohjaaja huutaa jonkin kolmesta nimestä ja lapset juoksevat kyseiselle viivalle/alueelle. Leikkiä voi muunnella esimerkiksi kertomalla lapsille ”liikkumaan karhukävelyä taivaaseen”. Lapsille voi kehittää myös tarinoita leikin ympärille ja kannustaa lapsia eläytymään tarinan mukana.

Lapsia voi osallistaa kyselemällä tarinaan liittyviä piirteitä/yksityiskohtia tai pyytää lapsia yksitellen kertomaan mihin kolmesta elementeistä he matkaavat seuraavaksi. Leikin tarkoitus on kehittää lapsen kuulunymmärtämistä sekä kehittää hänen sanavarastoa.

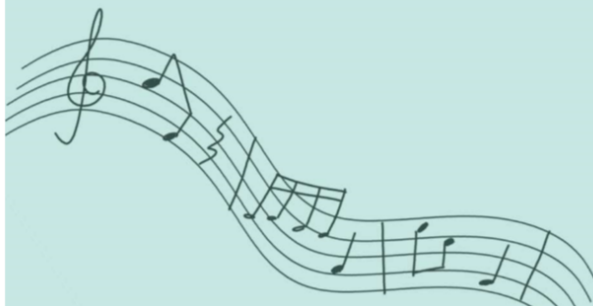
In the game, three lines or areas are selected first, each of these get named: land, sea and sky. The instructor shouts one of the three names and the children run to that line/area. The game can be modified, for example, by telling children to “walk like a bear to sky”. You can also develop stories around the game for the children and encourage them to act like the story says.

Children can be involved by asking details about the story or to decide what is the next line/area they are going to next. The purpose of the game is to develop the children’s listening comprehension and to develop their vocabulary.

Esimerkki tarinoita / example stories:

1. ”Olette lomamatkalla Kanarian saarilla ja olette meren **rannalla** loikoilemassa hiekassa. Ihaillette kaunista säätä. Auriko alkaa tuntua kuumalta ja päätätte mennä uimaan **mereen**. Palaatte takaisin maalle ja lähdette kiertelemään **kaupungille** uusia paikkoja. Nyt lomamatka alkaa tulla päätökseen ja lähdette lentokoneella kotia kohti. Tosin **lennon aikana ilmapuopat** saavat lentokoneen hieman ravisuttelemaan. Lento kuitenkin laskeutuu turvallisesti takaisin **maanpinnalle**. ”

2. ” Lions are **running** with hyenas in **savanna**. They are trying to find food for their families. Eagle is watching them from **above while flying**. Crocodile lifts his head **from the river and swims** around. Monkeys are jumping in the trees. The sloth is taking a nap while squirrel is hiding acorns **in the ground**. In the evening bumblebees go back to their nest. Owl is watching from **the tip of a tree**. You can hear how the wolfs are howling the moon from the distance.“

Mikä hävisi?/What is missing?

Tämän leikin ideana on kehittää lasten sanavarastoa. Ota noin 10-15 lapsille arkipäiväistä esinettä ja laita ne esille. Käy aluksi kaikki esineet läpi lasten kanssa. Pyydä lapsia joko sulkemaan silmänsä tai peitä esineet liinalla ja poista yksi esine. Tämän jälkeen kysy lapsilta, mikä esine on kadonnut. Voit myös poistaa useamman esineen kerrallaan tai pyytää yhtä lapsista valitsemaan poistettavan esineen.

The idea of this activity is to develop children's vocabulary. Take about 10-15 children's everyday items and put them on display. Go through every item with the children and make sure they know what they are. Ask the children to either close their eyes or cover the items with a cloth and remove one of the items. After this ask the children to tell what item is missing. As a variation you can also remove more items at the same time or ask one of the children to decide what item gets removed.

Muistipeli/Memory game

Muistipelissä etsitään pareja kääntämällä vuorotellen nurin päin olevia kuvakortteja. Pelaajia voi olla yksi tai useampi. Pelin kestoa voi säädellä kuvaparien määrän avulla, mutta pareja kannattaa olla vähintään kymmenen. Pelin alussa kortit käännetään nurin päin ja sekoitetaan niin etteivät pelaajat tiedä missä mikin kuva on. Tämän jälkeen jokainen pelaaja kääntää vuorollaan kaksi mitä tahansa pöydällä olevaa korttia oikein päin. Jos korttien kuvat eivät ole samat, ne käännetään takaisin nurin. Jos kuvat ovat samat, pelaaja, joka löysi parin saa pitää sen ja lopussa eniten pareja löytänyt pelaaja voittaa. Pelin kuvat voivat olla mitä tahansa, mitkä auttavat lasta kehittämään sanavarastoaan. Tämän materiaalipaketin liitteenä on maatalaan liittyvät kuvaparit.

Memory game is a game for one or multiple people. In this game players turn over cards that are facing down, two cards at a time. The goal is to find a matching pair. If player finds a pair, they get to keep it and in the end the player with most pairs wins. If the player doesn't find a pair, they turn the cards back facing down. You can regulate the duration of the game with the number of pairs but there should be at least ten pairs. The pairs can be pictures of anything that will help the children to develop their vocabulary. There are farm themed memory game pictures attached to this material package.

Toista ääni/Imitate the sound

Harjoitteen tarkoituksena on kehittää lapsen kuulon tarkkuutta ja äänen muodostamisen taitoja. Harjoitteessa ohjaaja tekee tai laulaa jonkin äänen ja lasten on matkittava sekä toistettava ääni mahdollisimman tarkasti. Tuotettu ääni voi olla laulettu/soitettu nuotti tai suulla tuotettua pärinää, suhinaa tai naksuttelua. Harjoitusta voidaan myös myöhemmin kehittää haastavammaksi antamalla toistettavaksi esimerkiksi pieniä melodioita pätkiä tai äänne sarjoja.

The purpose of this exercise is to develop child's accuracy of hearing and skills to form sounds. The instructor makes or sings any kind of sound, and the children try to imitate it as accurately as they can. The sound can be a sung/played note or roll, whoosh or clicking made with your mouth. The exercise can be later developed harder by giving the children small melodies or sound series to imitate.

Seuraa johtajaa rytmeillä/Follow the leader with rhythms

Harjoite on hyvä toteuttaa rytmisoittimilla, mutta se on mahdollista tehdä myös taputtamalla tai tömistämällä. Rytmittäminen ja rytmittäminen tukee lapsen kielenkehittymistä ja puheen tuottamista. Leikinohjaaja antaa lapsille jonkun rytmin, jonka he sen jälkeen toistavat. Lasten kanssa voidaan aluksi käydä läpi erilaisia helppoja rytmejä. Tähän materiaalipakettiin on liitteeksi koottu muutamia esimerkkirytmiejä. Lapsia voi pyytää myös toimimaan johtajana ja antamaan muille toistettava rytmi. Lisäksi leikinjohtaja voi antaa lapsille samanaikaisesti toistettavaksi eri rytmejä esimerkiksi kolmen lapsen ryhmässä.

This exercise is good to do with rhythm instruments but is possible to do by clapping your hands or stomping your feet. Sense of rhythm and making rhythms supports children's language development and speech production. The instructor gives the children a rhythm that they will repeat. At first it is good to go through different and easy rhythms with the children. There are few example rhythms attached at the end of this material package. One of the children can be asked to act as an instructor and give a rhythm to the others. In addition, the instructor can also give the children different rhythms at the same time for example in groups of three children.

Laulun sanat uusiksi/Rewriting a song

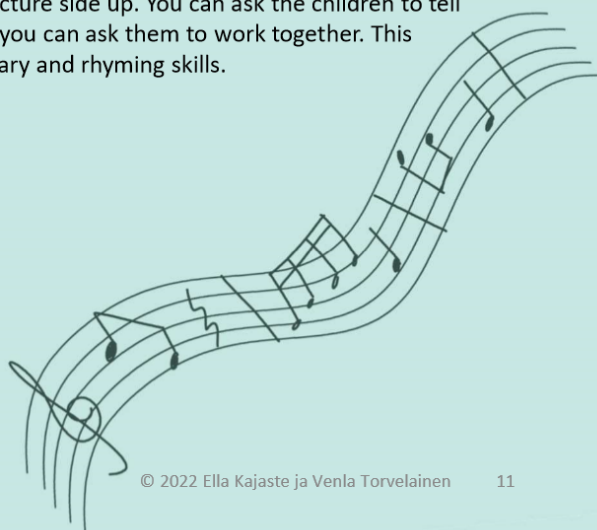
Harjoituksessa sanoitetaan lasten kanssa, jokin heille tuttu laulu uusilla sanoilla. Tämän projektin voi tehdä yhdessä lasten kanssa vaiheittain. Tuttuihin lauluihin voidaan kehittää uusia säkeistöjä, vaihtaa yksittäisiä sanoja tai tehdä koko sanoitus uusiksi. Harjoituksessa voidaan kehittää lapsille uusia tai ajankohtaisia sanoja ja sanoituspuuhan yhteydessä voidaan riimitellä yhdessä sanojen kanssa. Tämä harjoitus voi viedä aikaa ja on todennäköisemmin helpompaa toteuttaa pienemmissä ryhmissä. Jokainen pienryhmä voi esimerkiksi sanoittaa yhden säkeistön verran laulua, jonka jälkeen kokoonnutaan yhdessä laulamaan uudestaan sanoitettu laulu.

In this exercise you are rewriting lyrics with children to a song they are familiar with. This project can be done in stages with children. New verses can be invented to familiar songs, individual words can be changed, or the whole lyrics can be rewritten. New or everyday words can be used in the exercise. While rewriting the song, you and the children can rhyme together with the words. This exercise can take time and it will be easier to execute in smaller groups. For example, each small group can write one verse of the song, after which they come together and sing the rewritten song.

Äänteiden yhdistys/Connecting sounds

Tässä harjoituksessa on tarkoituksena yhdistää samalta kuulostavia sanoja kuvakorttien avulla. Materiaalipaketissa on liitteenä englanninkieliset kuvaparit. Parit levitetään sekoitettuna lasten nähtäville kuvapuoli ylöspäin. Lapsia voi pyytää vuorotellen kertomaan, mitkä parit sopivat yhteen tai sitten he voivat selvittää pareja yhteistyöllä. Harjoitus kehittää lasten sanavarastoa sekä riimitelytaitoja.

The purpose of this exercise is to connect similar sounding words with the help of pictures. There are picture pairs attached to this material package. Spread out the pairs mixed for the children to see with the picture side up. You can ask the children to tell you which pictures are pairs in turns, or you can ask them to work together. This exercise develops the children's vocabulary and rhyming skills.

Kissa tarina äänneillä/Cat story with sounds

Harjoite soveltuu hyvin äänneiden muodostamisen harjoitteluun ja soveltaa myös lasten kuulunymmärtämistä sekä sanavarastoa. Harjoitteessa on tarkoitus lukea lapsille satu kissasta, joka äännelee seikkailunsa aikana eri tavoin. Tarinan lukemisen yhteydessä lapsia ohjeistetaan tuottamaan samaa ääntä mitä tarinassa kuvaillaan. Harjoitetta voidaan soveltaa myös muihin tarinoihin ja lukuhetkiin ja mukaan voidaan ottaa myös soittimia. Lapsia voidaan myös osallistaa kysymällä esimerkiksi ”Minkälaista on sateen ääni?” tai ”Miltä kuulostaa kiukuttelu?”.

Materiaalipaketin lopussa on liitteenä Neko kissan tarina, joka voidaan lukea lasten kanssa. Tarinassa on myös korostettu ääntelyt, jotka voidaan toistaa lasten kanssa ja kehittää erityisesti /S/-äänneen muodostamista. Tarinaa lukiessa kannattaa lapsia ohjata erityisesti kissan sähinässä (Shhhh) siihen että ääni tulee syvemmältä kurkusta, eikä suljettujen hampaiden välistä suhinana.

This exercise is well suited to practicing forming sounds and it applies children's listening comprehension vocabulary. The idea is to read to the children a story of a cat that makes different sounds during his adventure. The children should be instructed to make the sounds while they are described in the story. This exercise can be modified to other stories and story times. There can be used instruments too. The children can be asked to participate by asking “What is the sound of rain?” or “What does annoyance sound like?”.

At the end of this material package there is attached a story about Neko the cat that can be read with the children. The sounds to be made are highlighted in the story. They can be repeated with the children to improve especially the formation of the sound /S/. While reading the story the children should be guided with the hissing (Shhhh) so that the voice comes from deep in the throat and not behind closed teeth.

Eläinten ääntely/Animal sounds

Tätä harjoitusta varten materiaalipaketissa on liitteenä valmiit eläinkuvakortit. Harjoitus kehittää lasten eläinsanastoa, äänneiden muodostumista sekä suun lihaksistoa. Lapsille näytetään eläimiä yksi kerrallaan ja jokaisen eläimen kohdalla lapset ensiksi nimeävät eläimen sekä esittävät, miten eläimet äännelevät. Tähän voi myös yhdistää aiemmin mainitun maa-meri-taivas leikin tarinan, jolloin lasten tulee äänellä tarinassa sanottujen eläinten kohdalla niille ominaisella tavalla.

For this exercise there are attached animal cards in this material package. The exercise helps to develop children's vocabulary, forming of sounds and muscles around mouth area. The instructor shows the children the animals one by one and asks them to name them. After naming them the children will show what the animals sound like. The instructor can also incorporate the story from Earth-sea-sky game so that the children need to listen and make the animal sounds at the right time once they hear an animal.

Kalojen pyydystys/Fishing

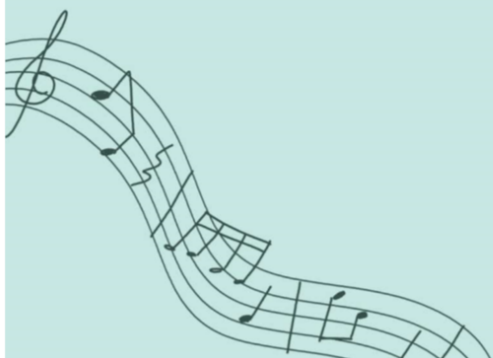
Tätä harjoitetta varten tarvitaan pillejä ja paperisia kaloja. Harjoituksen ideana on kalastaa paperisia kaloja imemällä niitä pillillä. Pilli asetetaan suoraan kalan päälle, minkä jälkeen pilliä tulee imeä. Imemisen harjoittelu vahvistaa suun alueen lihaksistoa. Kalat voi levittää esimerkiksi pöydälle tai lattialle, mistä lapsi voi pyydystää niitä omaan kuppiinsa. Kalan voi yrittää siirtää myös kupista toiseen tai lapset voivat kisata, että kuka saa kuljetettua kalaansa pisimmälle pudottamatta sitä välissä. Lisäksi harjoitteessa voi kalojen sijaan käyttää herneitä.

For this activity you will need straws and paperfishes. The idea is to fish the fishes by sucking them with the straw. Set the straw straight on top of one paperfish and start sucking. The practice of sucking helps to strengthen the muscles around mouth area. You can spread the fishes on a table or on floor where children can try to catch them to their own cups. The children can also move the fishes from one cup to another or they can compete on who can move a fish the farthest without dropping it. In addition, you can also use peas instead of paperfish.

Höyhenten puhaltaminen/Blowing feathers

Höyhenten puhaltaminen kehittää suun lihaksistoa. Höyhenen puhallusta voi tehdä eri tavoilla. Yksi niistä on radan rakentaminen, kuten pingispallon puhalluksessa. Toinen tapa on yrittää puhaltaa höyhentä maaliin. Kolmas tapa on höyhenen pitäminen ilmassa mahdollisimman kauan tai esimerkiksi niin kauan kuin musiikki soi. Neljäs tapa on puhaltaa höyhentä ilmaan suppilolla ja sen jälkeen ottaa se myös kiinni sillä.

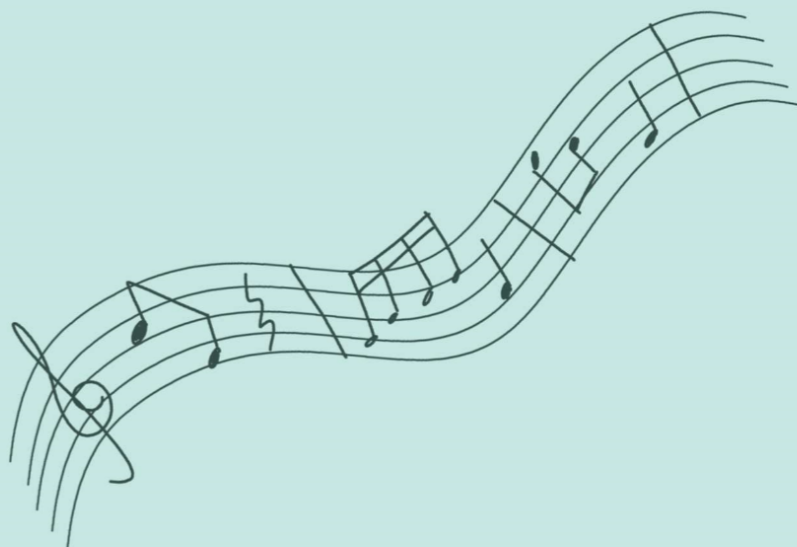
Blowing feathers develops muscles around mouth area. And you can do it in different ways. One of them is to build a racetrack. Another way is to try and make goals by blowing the feathers. Third way is keeping the feather up in the air for as long as possible by blowing it or as long as music is playing. Fourth way is to blow the feather up in the air with a funnel and then catching it with the funnel.

Pingispallon puhallus/Blowing a ping pong ball

Pingispallon puhalluksessa tarvitaan pingispalloja sekä tilaa. Puhaltaminen vahvistaa suun alueen lihaksistoa. Tämän harjoitteen voi toteuttaa useammalla tavalla. Yksi tapa on tehdä rata, jota pitkin lasten pitää puhaltaa pingispalloa. Toinen tapa on pallon puhaltaminen pois pöydältä. Kolmas tapa on tehdä kaksi viivaa vastakkain erillään toisistaan joko lattialle tai pöydälle. Viivat toimivat maalina ja lapset asettuvat viivojen taakse niin että viivojen väliin jää pelialue, jossa pallo liikkuu puhaltamisen myötä. Tarkoituksena on yrittää puhaltaa pingispallo vastustajan viivan ylitse. Lapsia olisi hyvä olla vähintään kaksi.

In this exercise you will need ping pong balls and space. There are a couple of ways to do this exercise. One way is to make a course for the ball and in order to move the ball the children need to blow it. Second way is to try and blow the ball off a table. Third way is to make two lines on the ground or on a table with space between them. The lines act as goals and the children settle behind them so that the space between the lines is the game area. The ball moves in the game area by blowing and the purpose is to try and blow it over the opponent's line. There should be at least two children for this version. The practice of blowing helps to strengthen the muscles around mouth area.

Saippuakuplahallus/Soap bubble blowing

Saippuakuplien puhaltaminen kehittää suun lihaksistoa ja näin olleen myös puheen tuotossa käytettäviä lihaksia. Harjoituksen voi toteuttaa useammalla tavalla. Kaksi ensimmäistä toteutustapaa on suositeltavaa toteuttaa ulkona.

Ensimmäinen tapa on puhaltaa perinteisiä saippuakuplia saippuavedellä ja kuplasauvalla. Kuplasauvoja voi askarrella myös esimerkiksi piipunrasseista tai rautalangasta.

Toinen toteutus tapa on tehdä saippuakupla käärmeitä. Tähän toteutukseen tarvitaan tyhjä muovipullo, vanha sukka, kuminauhoja sekä runsassaippuaista vettä.

1. Leikkaa muovipullostas pohja irti ja heitä se roskiin.
2. Leikkaa sukka kantapään kohdilta ja aseta sukan kärkiosa juomapullon ympärille ja sido paikalleen kuminauhojen avulla.
3. Kasta muovipullon sukka osa saippuavedessä ja puhalla suuaukosta.

Kolmas tapa on ”keittää perunoita”. Tähän tarvitaan pilli ja astia (esimerkiksi tyhjä karkkirasia), jonka pohjalla on saippuavettä. Tämän jälkeen lapset saavat puhallella astiaan saippuakuplia pillin avulla. Tässä toteutustavassa saippua ei ole välttämätöntä, mikä voi soveltua paremmin erityisesti pienemmille lapsille, jotka saattavat vahingossa imeä saippuavettä puhaltamisen sijaan. Harjoitusta voidaan hankaloittaa eri paksuisten pillien avulla.

Soap bubble blowing improves muscles around the mouth area and further improving the muscles used with forming speech. This exercise can be executed in different ways. The first two are recommended to do outside.

The first way is to blow traditional soap bubbles with soap water and a soap bubble wand. The wands can be crafted from pipe cleaners or wires.

Second way is to make soap bubble snakes. This execution needs an empty plastic bottle, old sock rubber bands and water rich in soap.

1. Cut off the bottom of the bottle and throw it away.
2. Cut the sock from the heel and place the sock's tip piece around the bottle. Tie it in place with a rubber band.
3. Dip the sock part of the bottle in soap water and blow from the bottle's mouthpiece.

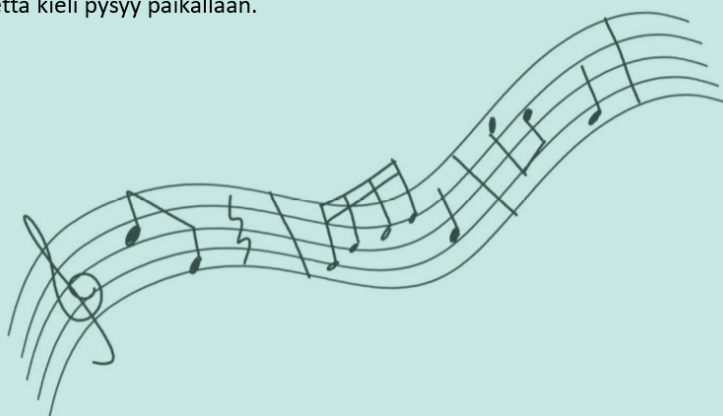
Third way is to “boil potatoes”. For this a straw and an empty bowl or jar with a little bit of soap water is needed. Then the children are allowed to blow soap bubbles to the jar with a straw. The soap is not obligatory which is better suited for younger children since they might accidentally inhale the soap water. The exercise can be made harder with different straw thicknesses.

Suujumppa

Suujumpan tarkoituksena on harjoituttaa lapsen puheen artikulaatiota. Alla on koottu erilaisia suujumppa liikkeitä, joista voi koota erilaisia harjoitus kokonaisuuksia. Apuvälineenä harjoituksissa voidaan käyttää peiliä ja pilliä.

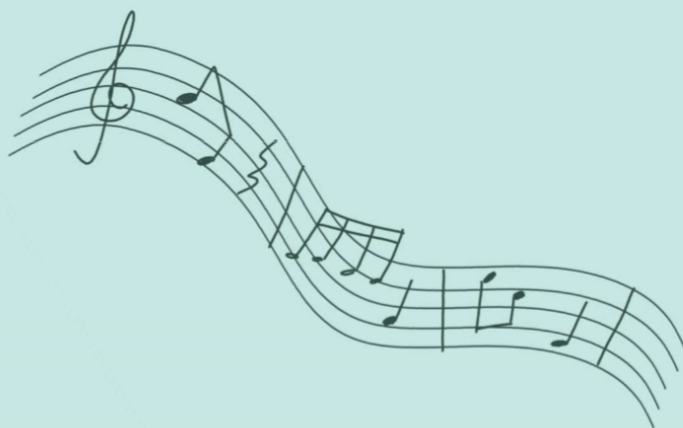
1. Kieli työnnetään suorana ja paksuna suusta ulos avaamatta suuta. Huulten pyöristäminen auttaa liikkeen oikein tekemisessä.
2. Muodostetaan kielestä kuppi nostamalla kielen kärki kevyesti ylähuulen kärjelle ja tämän jälkeen nostetaan myös kielen laitoja ylöspäin.
3. Työnnetään kieli ulos suusta suorana ja nostetaan laidat ylöspäin muodostaen siitä pitkän kourun. Tässä harjoituksessa voidaan käyttää pilliä apuna painamalla sitä kevyesti keskelle kieltä.
4. Työnnetään kielen kärki yläetuhampaiden taakse, jonka jälkeen painetaan kieltä kevyesti hampaiden avulla rullalle.
5. Avataan suu mahdollisimman suureksi ja leveäksi. Heilutetaan kieltä suorana suupieleltä toiselle. Tärkeää on pitää leuka mahdollisimman paikallaan.
6. Nostetaan kieli leveäksi peitoksi ylähuulen päälle. Tämän jälkeen kielellä peitellään alahuuli. Yritä jälkimmäisessä liikkeessä olla koskematta hampailla kieleen ja pidä leuka rentona.
7. Kielellä nuollaan huulet märeksi ja vaihdetaan suuntaa. Muistetaan huolella nuolla kaikki huulten kulmat. Tämän harjoitteen voi tehdä suu auki tai kiinni.
8. Pidä suu auki ja leuka paikallaan. Kieli liikkuu suussa ylös-alas kuin hissi, yläetuhampaiden takapinnalta alaetuhampaiden takapinnalle. Muista pitää kieli suun sisällä.
9. Kiinnitä kieli yläetuhampaiden taakse. Tämän jälkeen liikuta leukaa ylös-alas. Huolehdi että kieli pysyy paikallaan.

Mouth muscle exercises

The purpose of mouth muscle exercises is to practice the children's articulation of speech. Below you will find different exercises and moves from which you can assemble different training sessions. A mirror and a straw can be used as a tool to help in few of the exercises.

1. The tongue is pushed straight and thick out of the mouth without opening the mouth. Rounding your lips helps you make the move right.
2. Form a cup from the tongue, lift the tip of the tongue lightly to the tip of the upper lip, and then lift the tongue's edges upwards.
3. Push the tongue out of the mouth straight and lift the sides upwards, forming a long channel. In this exercise, the straw can be used by gently pressing it down in the middle of the tongue.
4. Push the tip of the tongue behind the upper front teeth, after which the tongue is pressed lightly with the help of the teeth onto the roll.
5. Open the mouth as big and wide as possible. Move the tongue in the mouth straight from one side to the other. It is important to keep your jaw as still as possible.
6. Raise the tongue wide over the upper lip. Then cover up the lower lip with the tongue. In the latter movement, try not to touch the tongue with your teeth and keep your jaw relaxed.
7. Lick the lips wet and change direction. Let's remember carefully lick all the lips' corners. This exercise can be done mouth open or closed.
8. Keep your mouth open and your jaw still. The tongue moves up-and-down in the mouth like an elevator, from the back of the upper front teeth to the back of the lower front teeth. Remember to keep your tongue inside your mouth.
9. Attach the tongue behind the upper front teeth. Then move the jaw up-and-down. Make sure the tongue doesn't move.

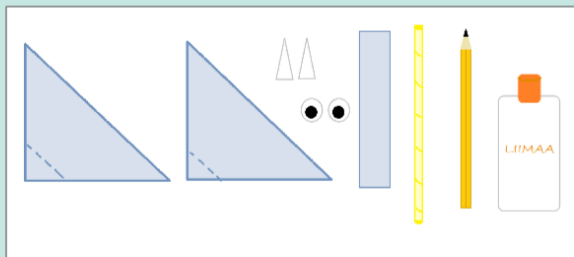

Elefantti askartelu

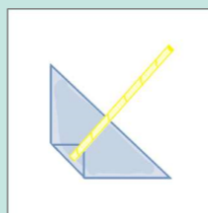
Tämä elefantti askartelu toimii tukena suun lihasten kehittymiselle, sivuten myös kädentaitojen harjoittamista. Valmiin elefantin kärsä suoristuu puhaltamalla pilliin.

Tarvikkeet:

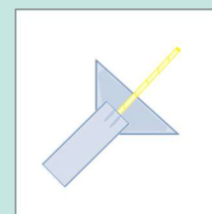
- 2 kolmion muotoista paperia
- 1 kapea suorakaiteen muotoinen paperi
- Paperiset silmät ja torahampaat
- Pilli
- Liimaa
- Kynä

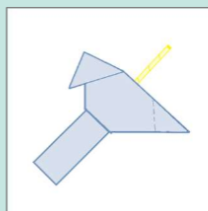
1. Taita kolmion muotoisista papereista yksi kärki sisään päin ja levitä liimaa toiselle kolmioista. Aseta pilli taitetun paperin kärjen päälle siten että se on puolen sentin päässä ulkoreunasta.

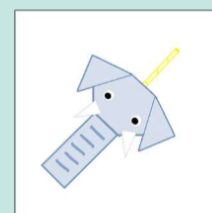
2. Aseta suorakaiteen muotoinen paperi pillin päälle siten että suurin osa pillistä jää vapaaksi.

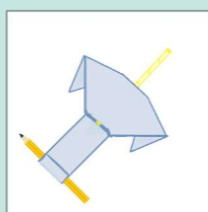
3. Liimaa toinen kolmion muotoinen paperi kohdakkain ensimmäisen kolmion kanssa ja taita kolmion kärjet norsun korviksi puolelle, jolla pilliä ei näy.

4. Liimaa silmät, korvat ja torahampaat. Väritä kärsään ja korviin halutessasi viivoja.

5. Käännä norsu ympäri ja rullaa kynän avulla kärsä paperi, jonka jälkeen norsun kärsää voi liikutella puhaltamalla pilliin.

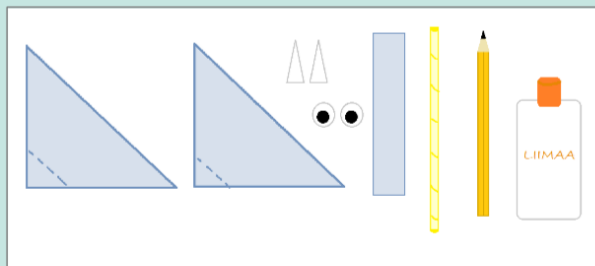

Elephant craft

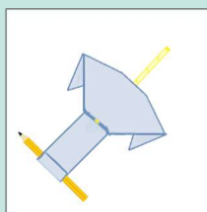
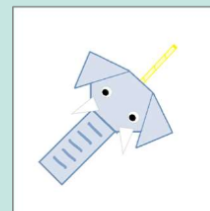
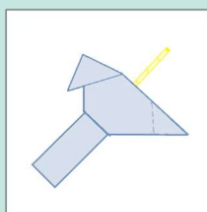
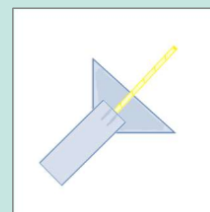
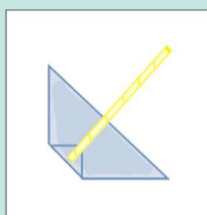
This elephant craft works as support for the development of muscles around mouth area. It also sides as an exercise for hand coordination. Once the elephant is ready its trunk straightens by blowing into the straw.

Supplies:

- 2 triangle shaped papers
- 1 narrow rectangle shaped paper
- Paper eyes and fangs
- Straw
- Glue
- Pencil

1. Take the triangle shaped papers and fold one corner inwards and put glue on one of the triangles. Put the straw on top of the folded corner so that it is half a centimeter from outer edge.
2. Place the rectangle piece of paper on top of the straw so that most of the straw is seen.
3. Glue the other triangle shaped paper aligned on top of the first one. Fold the triangle's corners on the long side to make the elephant's ears. Fold to the side that doesn't show the straw.
4. Glue the eyes, ears and fangs. If you want, you can draw lines to the trunk (rectangle piece) and ears.
5. Turn the elephant around and roll the trunk around a pencil. Take of the pencil and move the trunk by blowing through the straw.

KIELIVOIMISTELULORUT
TONGUE TWISTERS

Kielivoimistelulorut ovat virkkeitä, jotka on suunniteltu vaikeiksi sanoa oikein. Niiden avulla voidaan kehittää ääntämistä ja sujuvuutta. Virkkeissä vuorottelevat nopeasti samankaltaiset mutta erilliset äänteet. Virkkeet on tarkoitus lausua nopeasti, mikä väistämättä aiheuttaa huvittavia virheitä. Kuvien avulla lapsien on helpompi ymmärtää, mitä he sanovat, jos he eivät osaa vielä lukea tai he opettelevat vasta kieltä. Tällä tavalla he eivät myöskään vain toista virkettä sinun perässäsi. Meidän käyttämämme englanninkieliset kielivoimistelulorujen kuvat ovat liitettynä materiaalipakettiin.

Esimerkkejä:

Mustan kissan paksut posket (x3)

"Kas vain!" sanoi kasvain, ja kasvoi vain. Vain kasvain voi kasvaa noin vain.

Keksijä Keksi keksi keksin keksittyään keksin keksijä Keksi keksi keksin keksityksi

Appilan pappilan apupapin papupata pankolla kiehuu ja kuohuu.

Kokoo kokoon koko kokko! Koko kokkoko? Koko kokko.

Vesihissi sihi sihi hississä.

Tongue twisters are phrases that are designed to be difficult to say correctly. They can help to improve pronunciation and fluency. In the phrases similar but distinct sounds alternate rapidly. Tongue twisters are meant to be said fast which is bound to cause humorous mistakes. Pictures help the children to understand what they are saying if they don't know how to read or if they are still learning English. This way they aren't just repeating after you. The tongue twister pictures that we used in our activity sessions are attached to this material package.

Examples:

Fresh fried fish, fish fresh fried, fried fish fresh, fish fried fresh

Big black bat (x3)

If a dog chews shoes, whose shoes does he choose?

Fuzzy Wuzzy was a bear. Fuzzy Wuzzy had no hair. Fuzzy Wuzzy wasn't fuzzy, was he?

Kitty caught the kitten in the kitchen

How much wood would a woodchuck chuck if a woodchuck could chuck wood?

Penny plays ping pong at a party with her pals

Six sleek swans swam swiftly southwards

Eleven Benevolent elephants

Surely the sun shall shine soon

More tongue twisters:

<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/tongue-twisters>

<https://www.engvid.com/english-resource/50-tongue-twisters-improve-pronunciation/>

**FUZZY WUZZY WAS A BEAR. FUZZY
WUZZY HAD NO HAIR. FUZZY WUZZY
WASN'T FUZZY, WAS HE?**

© 2022 Ella Kajaste ja Venla Torvelainen

**KITTY CAUGHT THE KITTEN
IN THE KITCHEN.**

© 2022 Ella Kajaste ja Venla Torvelainen

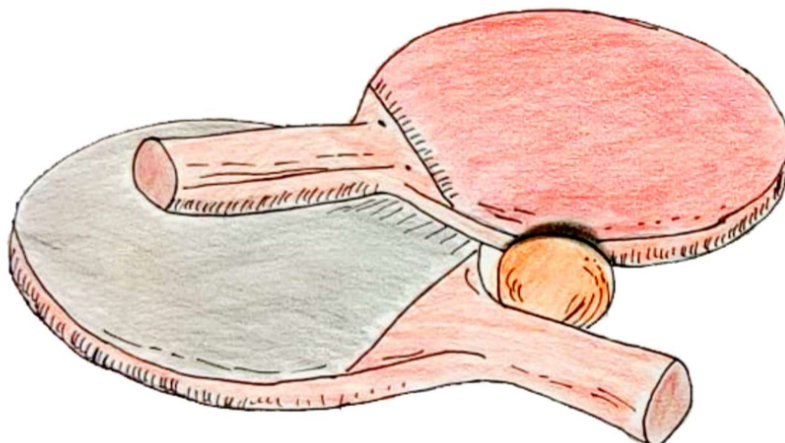
HOW MUCH WOOD
WOULD A WOODCHUCK CHUCK
IF A WOODCHUCK COULD CHUCK WOOD?

© 2022 Ella Kajaste ja Venla Torvelainen

SIX SLEEK SWANS SWAM SWIFTLY
SOUTHWARDS

© 2022 Ella Kajaste ja Venla Torvelainen

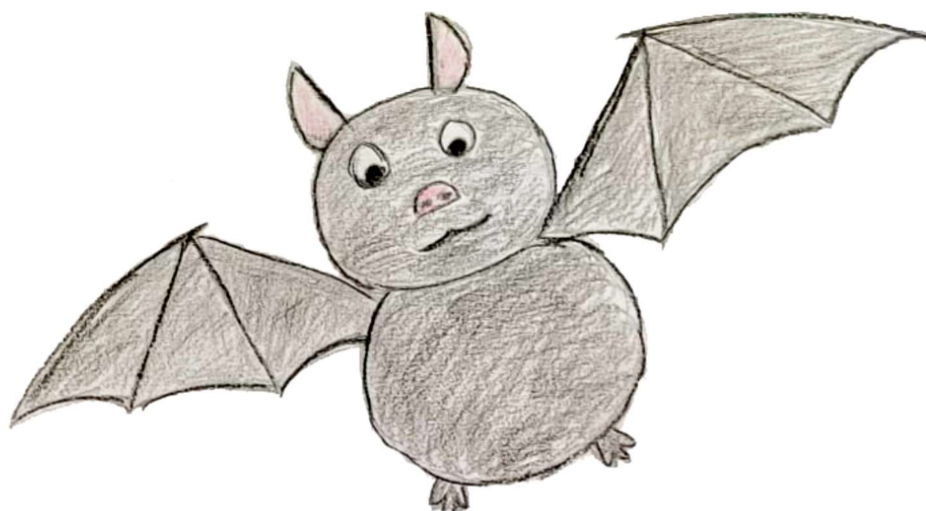
PENNY PLAYS PING PONG AT A PARTY WITH HER PALS

© 2022 Ella Kajaste ja Venla Torvelainen

**IF A DOG CHEWS SHOES, WHOSE
SHOES DOES HE CHOOSE?**

© 2022 Ella Kajaste ja Venla Torvelainen

BIG BLACK BAT (X3)

© 2022 Ella Kajaste ja Venla Torvelainen

LAULUT
SONGS

Esimerkki lauluja laulettavaksi/ Example songs for singing

Apples and Bananas

<https://supersimple.com/song/apples-and-bananas/>

Put on your shoes

<https://supersimple.com/song/put-on-your-shoes/>

Five little monkeys

<https://supersimple.com/song/five-little-monkeys/>

Baby shark

<https://www.youtube.com/watch?v=XqZsoesa55w>

Penguin dance

<https://www.youtube.com/watch?v=JkiglO98Yyo&t=32s>

Old Macdonald had a farm

<https://supersimple.com/song/old-macdonald-had-a-farm-2018/>

If you're happy

<https://supersimple.com/song/if-youre-happy/>

Hickory, dickory, dock

<https://supersimple.com/song/hickory-dickory-crash/>

Jack and Jill

<https://www.youtube.com/watch?v=FYojUSFfuMg>

Humpty dumpty

<https://supersimple.com/song/humpty-dumpty/>

Little Bo-Peep

<https://www.youtube.com/watch?v=fjN2qXGFp24>

Little Miss Muffet

<https://www.youtube.com/watch?v=upvRVPwJgBc>

Row Row Row your boat (gently down a stream)

<https://www.youtube.com/watch?v=rafox-9P3r8>

The grand Old Duke of York

<https://www.youtube.com/watch?v=KGVeQTQaTbQ>

Sing a song of sixpence

<https://www.youtube.com/watch?v=26yFO5InkgU>

Mary, Mary, quite contrary

<https://www.youtube.com/watch?v=Asvi-ZKAr6k>

Hey diddle diddle

<https://www.youtube.com/watch?v=sJiw-edttDY>

Mary had little lamb

<https://supersimple.com/song/mary-had-a-kangaroo/>

One little finger

<https://supersimple.com/song/one-little-finger/>

Little snowflake

<https://supersimple.com/song/little-snowflake/>

Muutamana esimerkkinä YouTube kanavia, joista löytyy lisää lauluja.

Couple examples of YouTube channels where you can find more songs

Super simple song - Kids Songs

https://www.youtube.com/channel/UCLsooMJolpl_7ux2jvdPB-Q

LooLoo Kids - Nursery Rhymes and Children's Songs

<https://www.youtube.com/user/LooLooKids>

Cocomelon - Nursery Rhymes

<https://www.youtube.com/channel/UCbCmjCuTUZos6Inko4u57UQ>

Pinkfong Baby Shark - Kids' Songs & Stories

<https://www.youtube.com/user/SmartBooksMedia>

LISÄMATERIAALEJA
ADDITIONAL MATERIALS

Neko kissan seikkailu keittiössä

Neko oli kissanpentu, joka rakasti seikkailuja. Hän asusteli Emonsa ja kahden ihmisjättiläisen kanssa korkealla monikerroksisessa pesässä. Ihmisjättiläiset kutsuivat pesää kerrostaloksi. Nekon mielestä se oli vain pesä, joka on korkealla. Erittäin mukavan pesästä teki se, että Neko näki **lintujen lentelevän** läpinäkyvien seinien toisella puolella. Ehkäpä hän joskus nappaisi yhden niistä seikkailuillaan. Joskus ihmisjättiläiset naukuivat Nekolle erikoisella äänellään: ”Ompas se soma, kun se katselee noita lintuja ikkunasta. Onneksi se ei voi hypätä ikkunan läpi!”

Emo tuli Nekon viereen ikkunalaudalle ja alkoi putsaamaan pentuaan. Neko alkoi **kehräämään kuuluvalla äänellä**, sillä hän piti äidin hellyyden osoituksesta. **KRRRrrrrrrr. KRRRrrrrrrr. KRRRrrrrrrr.**

”Emo, minä aion lähteä seikkailulle.” Neko kertoi kehrätessään. Emo hetkellisesti keskeytti nuolemisensa ja kysyi: ”Minnekkäs sinä meinaat tällä kertaa lähteä seikkailulle?”

”Ruokapöydälle! Minulla on niin hirvuinen nälkä, että vatsassa kurnii.” Neko naukaisi samalla, kun hänen vatsansa piti outoja ääniä. Emo **naukaisi** huvittuneena. ”**Miau!** Onnea matkaan, eiköhän ihmisjättiläiset auta sinua ruokahuoneessa, jos kauniisti pyydät.”

Neko hyppäsi alas ja lähti juoksemaan kohti ruokahuonetta. Hänen pienet **kyntensä rapisivat hiljaa** lattiaa vasten. Toinen ihmisjäteistä, se jolla oli pitkä tumma turkki päässä oli huoneessa. Sillä oli kinkkua, juustoa ja voita pöydällä. Neko **nuoli huuliaan**.

Neko **naukui ensin hiljaa. miau!** Kun ihmisjätti ei huomannut häntä, hän **naukui hieman kovempaa. Miau!** Vieläkään ihmisjätti ei huomannut mitään. Neko **rohisti kurkkuaan**. Hyppäsi pöydälle ja **naukaisi niin kovaa kuin pystyi. MIAU!**

Ihmisjätti säikähti ja kääntyi katsomaan Nekoa. ”Pois pöydältä senkin hupsu kissa!” Jätti sanoin ja nosti Nekon isoilla käpäliällään syyliinsä. Nekohan ei tästä oikeen pitänyt. Hän **sähähti oikein kovaa. SHHHHHH.** Ja puraisi ihmisjätin käpälää. **Hams.**

”Auts!” ihmisjätti kiljaisee ja laskee Nekon maahan. Neko **sähähti vielä kerran. Shhhhhh.** Ja juoksi pöydän alle piiloon. Ihmisjätti poistui ruokahuoneesta ja Nekon **vatsa murahti** jälleen. Tällä kertaa Nekoa kuitenkin onnisti. Kinkku, juusto ja voi olivat edelleen pöydällä. Neko hyppäsi jälleen pöydälle. Neko naureskeli tyytyväisenä. **Neh neh neh.** Neko alkoi syömään iloisena kinkun siivua.

Ilo ei kuitenkaan kestänyt kauan. Neko kuuli askelia toisesta huoneesta. Ihmisjätit olivat tulossa. Neko jähmettyi paikalleen ja hänen karvansa nousivat pystyyn. Ihmisjätit eivät kuitenkaan tulleet ruokahuoneen sisälle vaan he jäivät aukkoon hiljaa odottamaan. ”Että hän on sitten nokkela pikku vekkuli” Toinen ihmisjäteistä naukui. ”Ei hän saisi siitä huolimatta olla pöydällä, eikä varsinkaan syödä meidän ruokia” Toinen niistä naukaisi hieman sähisevällä äänellä ja alkoi lähestyä Nekoa. ”**Hysssss.** Älä nyt kuitenkaan. Antaa hänen nyt syödä yksi kinkku, kun on noin nälkäinen” ihmisjätti sähähti hyvin hiljaa.

Neko hyppäsi alas pöydältä, ja juoksi ihmisjätien jalkojen lävitse toiseen huoneeseen, missä Emo odotteli pehmeällä sohvalla. ”Mites sinun seikkailusi tänään? Löysitkö sinä aarteita?” Emo kysyi ja kävi makuulle sohvalla. ”Kyllä. Oli muuten hurja seikkailu. Ihmisjätti otti minut tassuihinsa. Mutta sain minä myös kinkkua” Neko maukui innoissaan. Emo **kehräsi ja nuoli** Nekon kinkkuisia poskia, mikä sai Nekonkin **kehräämään iloisesti**.

”Huomenna minä lähden aivan uuteen seikkailuun. Mutta nyt ensin otan pitkät nokoset.” Neko kehräsi ja käpertyi Emonsa viereen unille.

Neko the cat explores the kitchen

Neko was a kitten who loved adventure. He lived with his Mother and two human giants high up in a multi-storey nest. The human giants called the nest an apartment building. Neko taught it was just a nest that was high above the ground. What made the nest very fun was the fact that Neko saw **birds flying** on the other side of the transparent walls. Maybe one day he would catch one of them on his adventures. Sometimes the human giants laughed at Neko with their peculiar voice: "look at that cute one as it looks at the birds through the window. Its good that it can't jump through the window."

Mother came to the windowsill next to Neko and started cleaning her kitten. Neko started **purring with a loud voice**, because he liked his mother's act of affection. **KRRRrrrrrrr. KRRRrrrrrrr. KRRRrrrrrrr.** "Mom, I'm going to an adventure." Neko told while purring. Mother momentarily stopped licking and asked, "Where are you going to go on an adventure this time?"

"To the dining table! I'm so hungry, That my stomach trembles." Neko meowed while his stomach made odd noises. Mother **meowed** with amusement. "**Meow!** Good luck, I think the human giants will help you in the foodroom if you ask nicely."

Neko jumped down and ran towards the food room. His little **claws were quietly rustling** against the floor. One of the human giants, the one with the long dark fur on her head was in the room. She had ham, cheese and butter on the table. Neko **licked his lips.**

First Neko **meowed quietly. meow!** When the human giant didn't notice him, he **meowed little louder. Meow!** Still, the human giant didn't notice anything. Neko **cleared his throat.** Jumped on the table and **meowed as loud as he could. MEOW!**

The human giant was startled and turned to see Neko. "Get off the table, you silly cat!" The giant said and lifted Neko on to her lap with her giant paws. Neko didn't like this at all. He **hissed very loudly. SHHHHHH.** And then bit the human giant's paw. **Hams.**

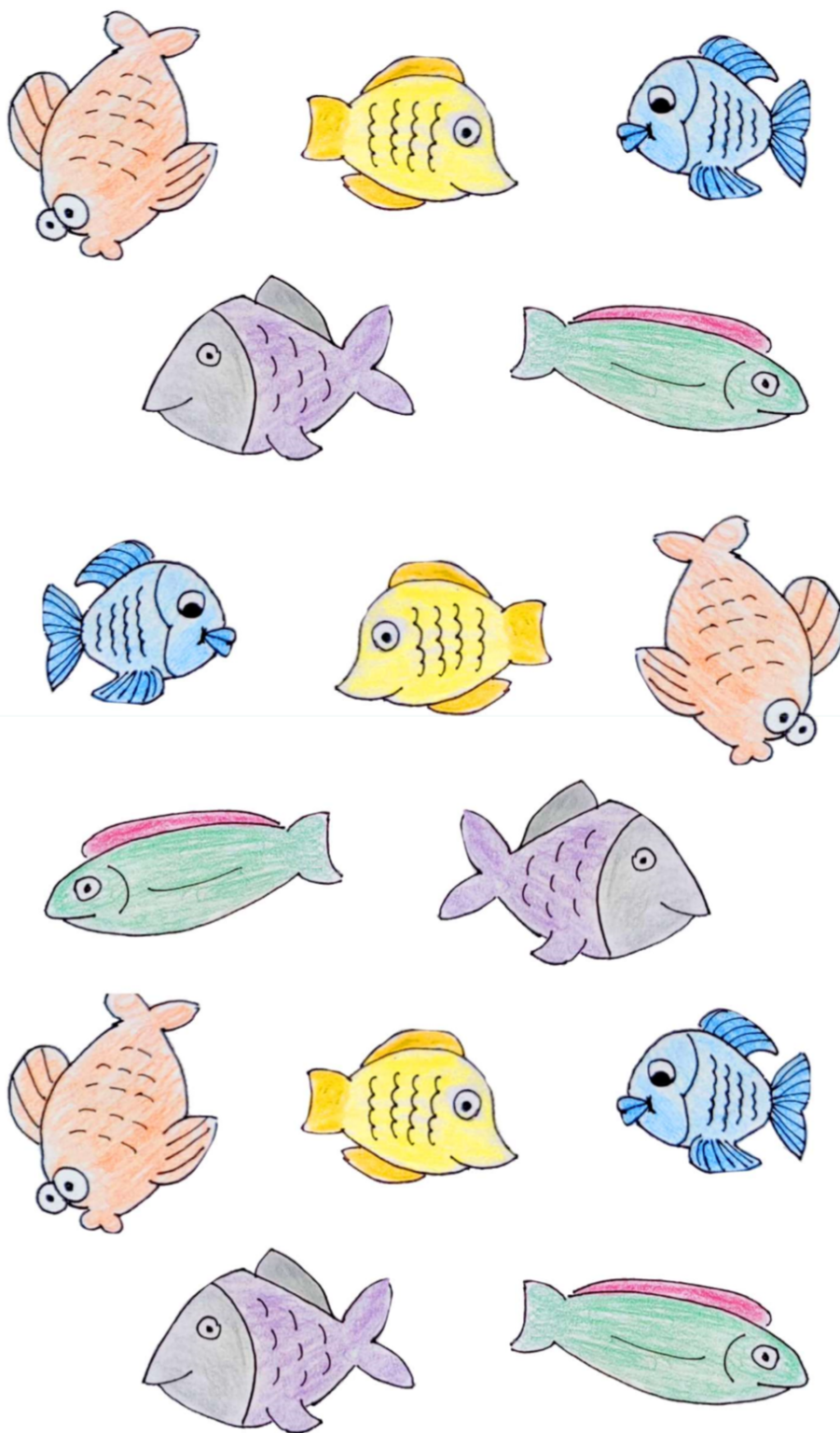
"Ouch!" the human giant screamed and lowered Neko to the ground. Neko **hissed one more time. Shhhhhh.** The human giant left the food room and Neko's **stomach trebled** again. This time, however, Neko had good luck on his side. Ham, cheese and butter were still on the table. Neko jumped on the table again. Neko laughed with satisfaction. **Neh neh neh.** And started eating a slice of ham happily.

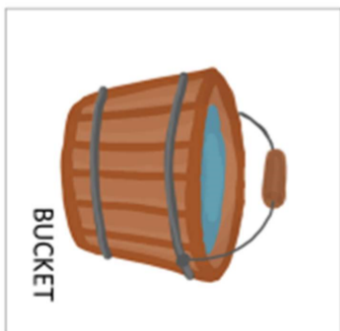
But the joy didn't last long. Neko heard footsteps from the other room. The human giants were on their way. Neko froze and his hair stood up on his back. However, the human giants did not enter the food room and were quietly waiting in the doorway. "He's a clever little kitten" One of the human meowed. "He shouldn't be on the table, especially to eat our food" the other of the human giants meowed with a slightly hissing voice and began to approach Neko. "**Psssst.** Don't. Let him eat one ham, He's so hungry" the other human giant meowed very quietly.

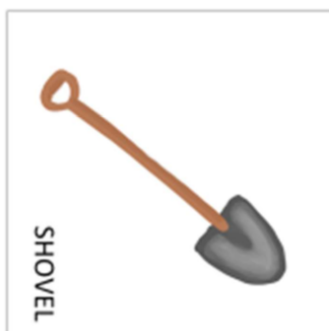
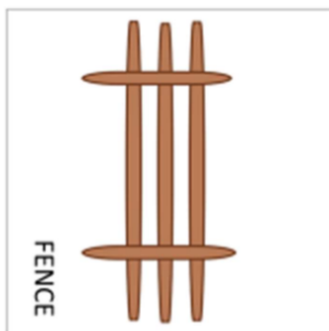
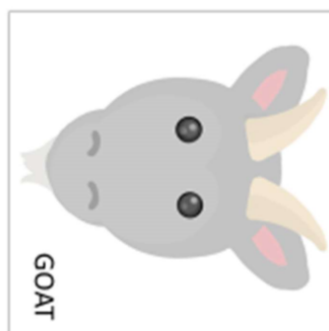
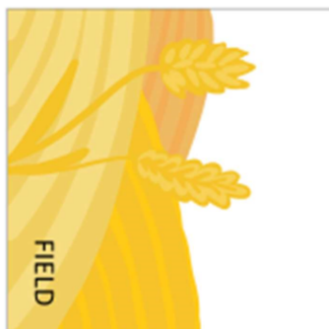
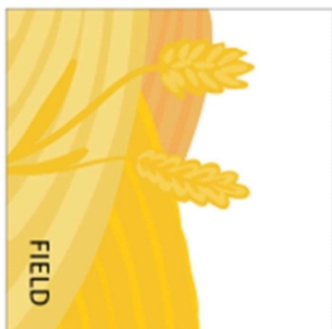
Neko jumped off the table, run through the human giants' feet into the other room, where Mother waited him on a soft couch. "How was your adventure today? Did you find any treasures?" Mother asked and lay down on the couch. "Yes, It went great. It was a wild adventure, by the way. The human giant took me in his paws. But I also got ham" Neko meowed excitedly. Mother **purred and licked** Neko's hamy cheeks clean, which made Neko **purr happily.** "Tomorrow I'm going on a whole new adventure. But now I'm going to take a long nap." Neko purred and curled up next to his mother.

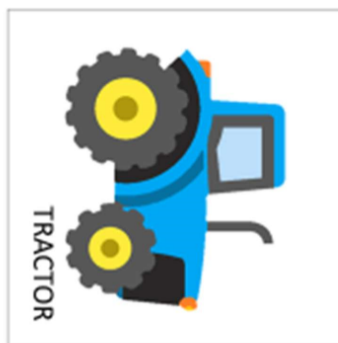
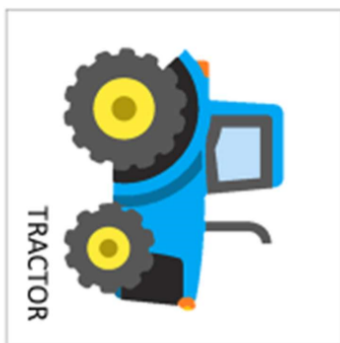
ESIMERKKI RYTMEJÄ/ EXCAMPLE RHYTHMS

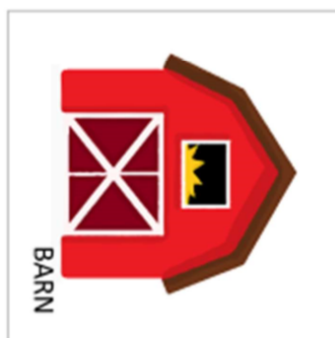
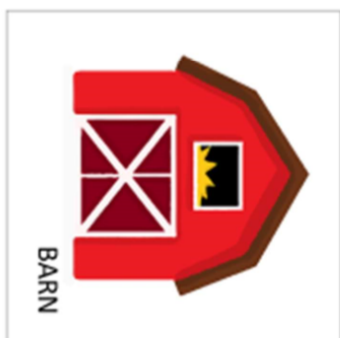
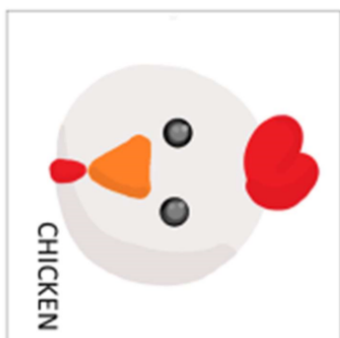

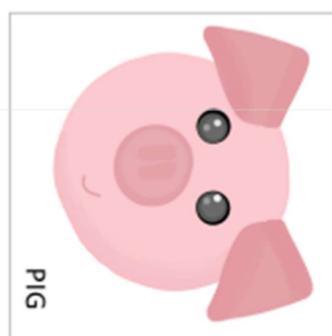
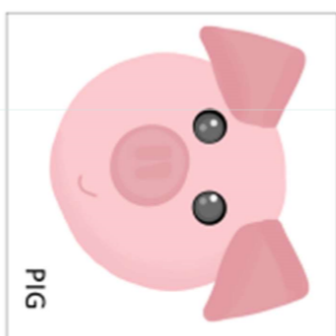
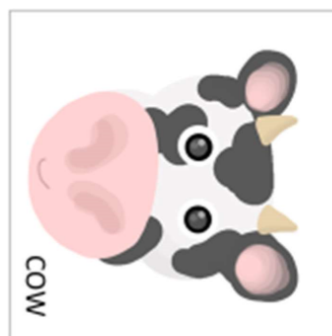
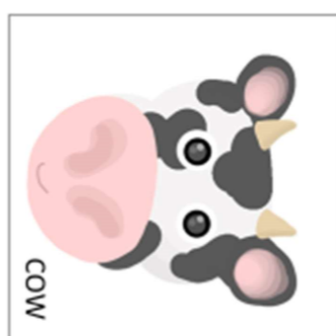
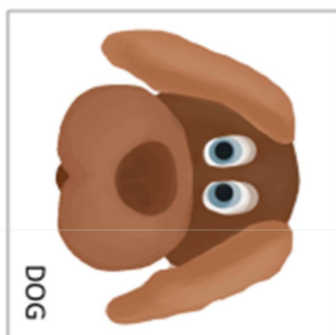

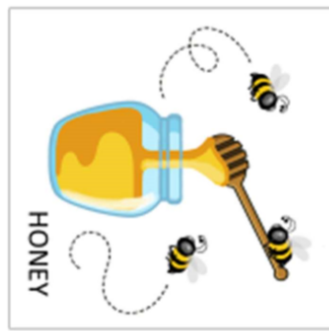
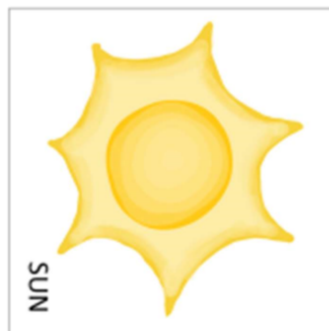
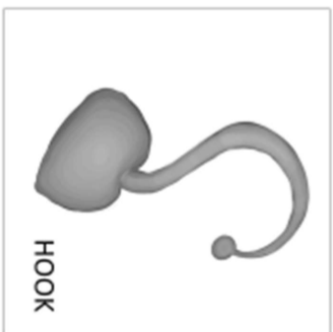
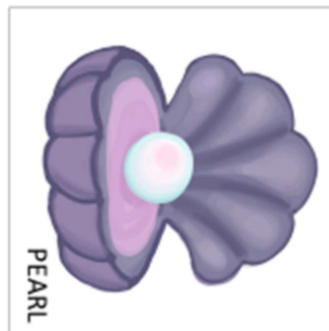

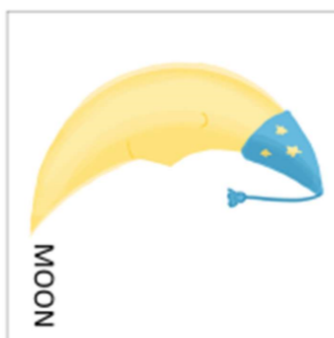
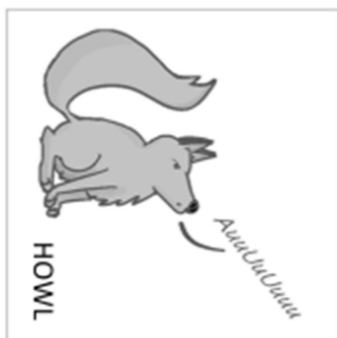

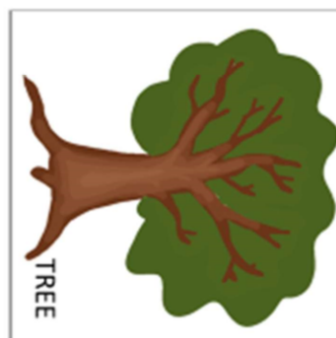
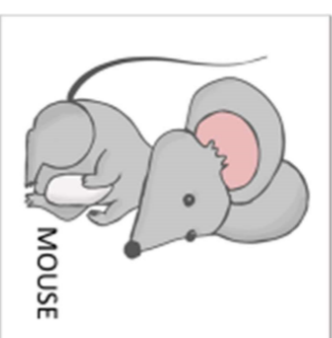
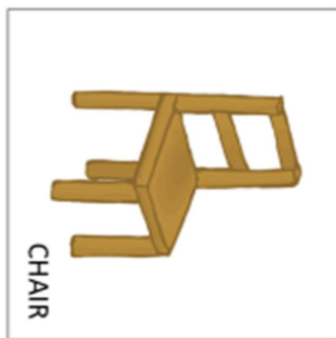
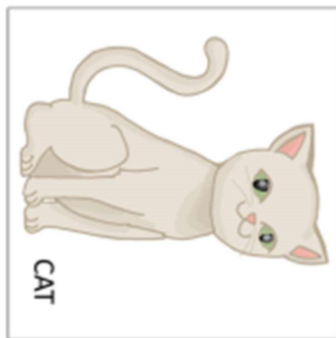

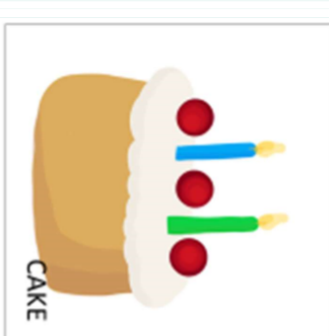
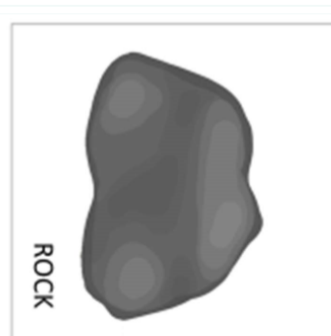
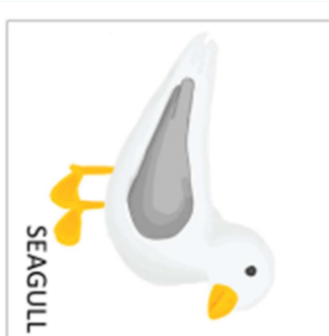

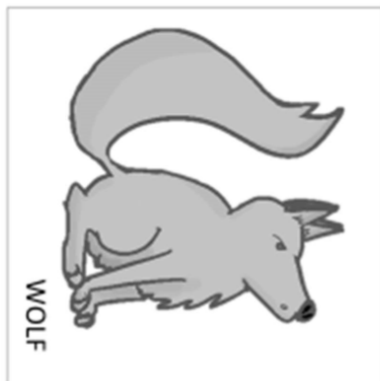

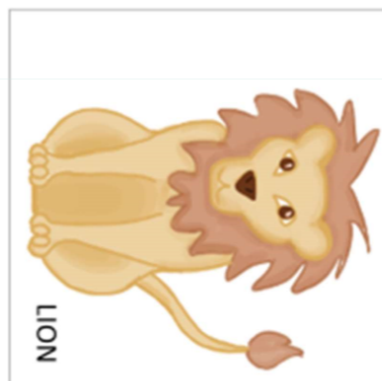

PARROT

CHEETAH

SNAKE

MONKEY

BEE

Liite 4. Arvioinnin palautekysymykset

1. Kuvittelisitko hyödyntäväsi materiaaleja työssäsi?
2. Vastaako sisältö tarkoitustaan?
3. Kaipaako materiaalipaketti jotain lisää tai onko siinä jotain liikaa?
4. Vapaata palautetta.